गाउँ शिक्षा योजना

२०७८ -२०८२

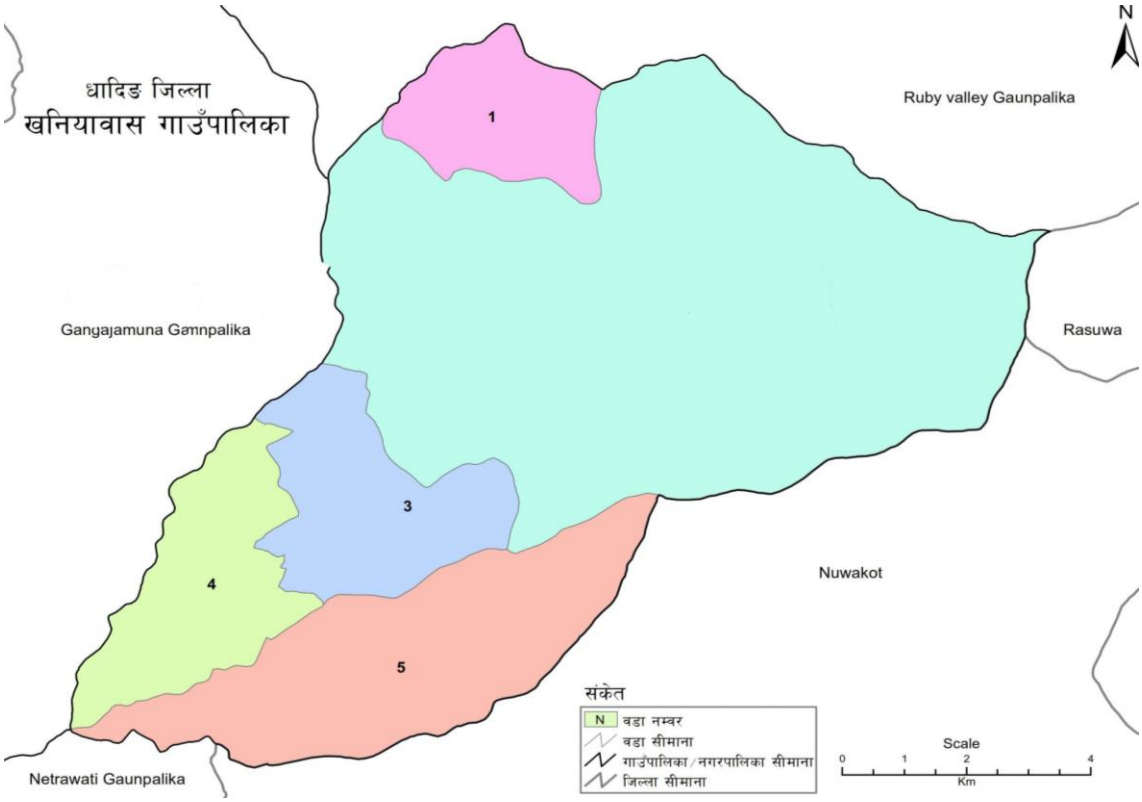

खनियाबास गाउँपालिका

दार्खा, धादिङ

गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति

संयोजक	: बम बहादुर तामाङ (स्थानीय शिक्षाप्रेमी)
सदस्य	: धन बहादुर तामाङ (शिक्षकको पेशागत संघ संगठन प्रतिनिधि)
सदस्य	: गोपाल फ्युबा (स्थानीय शिक्षा विद्)
सदस्य	: रमिता तामाङ (स्थानीय शिक्षाप्रेमी महिला)
सदस्य	: टेक बहादुर तामाङ (कार्यपालिका सदस्य)
सदस्य	: बिमल लामा लोप्चन (प्र.अ. हरु मध्येबाट प्रतिनिधि)
अमान्त्रित सदस्य	: प्रकाश पौडेल (विज्ञ सदस्य)
अमान्त्रित सदस्य	: दिपक सिम्खडा (विज्ञ सदस्य)
सदस्य सचिव	: युवराज रेग्मी (संयोजक शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा)

खनियाबास गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

दार्खा, धादिङ

बागमती प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या : २०७७/७८

चलानी नं. :

मिति : २०७८।०३।२०

शुभ कामना

वि.सं. २०७२ को गणतान्त्रिक नेपालको संविधानले तीन तहको सरकारको व्यवस्था गरी संघीयतालाई कार्यान्वयनमा ल्याएसँगै वि.सं २०७३ मा स्थानीय तह निर्माण भयो । धादिङ जिल्लाको उत्तरी भेगमा पर्ने साविकका झार्लाङ, दार्खा र सत्यदेवी गा.वि.स. हरूलाई समेटी खनियाबास गा.पा. कायम गरियो । वि.सं २०७४ को बैशाखमा भएको स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात् तीन तहको सरकार मध्ये तल्लो तहको स्थानीय सरकार स्थानीय तहको विकास र समृद्धिका लागि अहोरात्र क्रियाशील छ । नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ र स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा व्यवस्था भए बमोजिम शिक्षासँग सम्बन्धित २३ वटा अधिकारहरू एकल रुपमा स्थानीय सरकारको कार्यक्षेत्र भित्र समेटिएको सन्दर्भमा शिक्षा क्षेत्रलाई व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाई २१ औं शताब्दीका लागि चाहिने जनशक्ति उत्पादन गर्नका लागि पालिकाभित्र एउटा निश्चित कार्यक्रमहरू भएको शिक्षा योजनाको आवश्यकता महसुस गरियो । जस अनुसार गा.पा. को पाँचौ गाउँ सभाबाट चालु आ.व. २०७७/०७८ को लागि गाउँ शिक्षा योजना निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गरियो ।

२०७७ पौष २४ गते बसेको गाउँ शिक्षा समितिको बैठकले गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति गठन गरी सो कार्यलाई अगाडि बढाउन सुरुवात गरियो । स्थानीय शिक्षाप्रेमी तथा गा.पा. का सल्लाहकार बम बहादुर तामाङको संयोजकत्वमा गठित सो समितिले विभिन्न चरणहरू पार गर्दै शिक्षा योजना निर्माणको कामलाई सफलता पूर्वक सम्पन्न गरेकोमा समितिका सबै सदस्यहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आगामी दिनहरूमा शिक्षा क्षेत्रमा गरिने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू र लगानी समेतलाई योजनाका आधारमा व्यवस्थित गरिने र पाँच वर्ष भित्र गा.पा. भित्रको शैक्षिक अवस्थालाई सुधार गर्दै युगानुकूल शिक्षा प्राप्त गर्न पाउने हरेक बालबालिकाको अधिकारलाई साकार पार्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

रण बहादुर तामाङ
अध्यक्ष

खनियाबास गा.पा. तथा
संयोजक गाउँ शिक्षा समिति,
खनियाबास

खनियाबास गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

दार्खा, धादिङ
बागमती प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या : २०७७/७८
चलानी नं. :

मिति : २०७८।०३।२०

शुभ कामना

खनियाबास गा.पा. को शैक्षिक अवस्थालाई व्यवस्थित र स्तरीय रुपले विकास गर्न खनियाबास गा.पा. को गाउँ शिक्षा योजना तयार हुन लागेको सुन्दा अत्यन्तै खुशी लागेको छ। स्थानीय सरकारको पहिलो कार्यकाल विभिन्न अरोह अवरोहका बीच सिक्ने र अनुभव बटुल्ने कममा नै करिब व्यतित हुन लाग्दै गर्दा गाउँ शिक्षा योजना गा.पा. मा प्राप्त भएको र आगामी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ र शैक्षिक सत्र २०७८ देखि शिक्षा क्षेत्रमासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्रियाकलाप र गतिविधिहरू यसै योजनाले निर्दिष्ट गरेका शैक्षिक कार्यक्रमहरू र अपेक्षा गरिएका उपलब्धिहरू हाँसिल गर्न क्रियाशील हुने अपेक्षा गरेको छु। योजना निर्माण गर्दा थुप्रै आरोह अवरोहहरूमा अवश्य नै समस्या आइपरेका छन् र ती समस्या र चुनौतिहरूसँग जुध्दै गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिले आफ्नो काँधमा अइपरेको अभिभारा पूरा गरेकोमा गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिलाई मुरीमुरी धन्यवाद दिँदै आगामी दिनहरूमा यस योजनाको पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्न चाहन्छु।

योमाया तामाङ
उपाध्यक्ष
खनियाबास गा.पा. तथा सदस्य
गाउँ शिक्षा समिति,
खनियाबास

खनियाबास गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

दार्खा, धादिङ
बागमती प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या : २०७७/७८
चलानी नं. :

मिति : २०७८।०३।२०

दुई शब्द

खनियाबास गाउँपालिका जिल्ला सदरमुकामदेखि करिब ३५ कि.मि. टाढा भएर पनि शिक्षा क्षेत्रमा विकासको क्रम बढ्दो छ । शिक्षा विकासलाई द्रुत रुपले अघि बढाउन शिक्षाको बढोत्तरीको लागि गाउँपालिकाबाट विनियोजित रकमबाट गाउँ शिक्षा योजना तर्जुमा कार्यको लागि विज्ञ सहितको टोलीबाट गाउँ शिक्षा योजना तर्जुमाको कार्य लगनशिलतापूर्वक भएकोमा गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । यो शिक्षा योजनाबाट खनियाबास गाउँपालिकामा शिक्षाको अतुलनिय विकास छहरा फलाउने सूत्रको रुपमा योजनालाई लिन सकिने विश्वास लिएको छु । यसको साथै प्राविधिक शिक्षा र क्याम्पस संचालनमा विशेष पहल गरी समाजका बुद्धिजीविबाट उच्च शिक्षा अध्ययनमा ध्यान केन्द्रित रहनेछ भन्ने शुभकामना समेत व्यक्त गर्दछु ।

बालकृष्ण नेपाली
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

खनियाबास गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

दार्खा, धादिङ

बागमती प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या : २०७७/७८ **मिति : २०७८।०३।२०**

चलानी नं. :

शुभकामना मन्तव्य

वि.सं १९१० सालमा जंग बहादुर राणाले दरबार स्कुल स्थापना गरेदेखि नेपालमा औपचारिक शिक्षाको सुरुवात भएको पाइन्छ । औपचारिक शिक्षाको सुरुवात भएता पनि राणाहरूको पालामा शिक्षामा सबैको पहुँच पुग्न सकेन । वि.सं. २०२८ सालमा नेपालमा राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना गठन गरी शिक्षा क्षेत्रमा केहि सुधार गर्न खोजियो, तर त्यसले पनि अपेक्षित सुधार गर्न सकेन । वि.सं. २०४६ सालमा प्रजातन्त्रको पुनःस्थापना भयो, सँगै प्रशस्तै निजी विद्यालयहरू खुले तर सार्वजनिक (सरकारी) विद्यालयहरूको स्थिति झनै नाजुक बन्दै गयो ।

२०६२/०६३ को जनआन्दोलनले देशमा गणतन्त्र र २०७२ सालको संविधानले देशमा संघीयता ल्यायो । संघीय संरचना अनुरुप संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार गरी तीन तहको सरकार बनेसँगै मध्यमिक तहसम्मको शिक्षा व्यवस्थापन स्थानीय सरकारको जिम्मामा आयो तैपनि शिक्षा क्षेत्रमा अपेक्षित सुधार हुन सकेन । स्थानीय सरकारको जिम्मामा परेको माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई केहि हदसम्म व्यवस्थित गर्ने प्रयास गर्दै गर्दा विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ का कारण हाल देशको समग्र शिक्षा प्रणाली नै तहस नहसको अवस्थामा छ ।

यस्तो विषम परिस्थितिमा पनि शिक्षा क्षेत्रको विकास र समृद्धिको लागि खनियाबास गा.पा. द्वारा 'गाउँ शिक्षा योजना' तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन लागेको थाहा पाउँदा अत्यन्तै खुशी लागेको छ ।

संविधानले आधारभूत तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क र अनिवार्य हुने तथा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था गरेको छ । संविधानको मर्मलाई आत्मसात् गरी स्थानीय स्रोत, साधन, स्थापित मूल्य, मान्यता तथा मौलिक परम्परालाई आवश्यकताको आधारमा लागू गर्नु आजको मुख्य चुनौति हो । विद्यमान साधन स्रोतको पहिचान र परिचालन गर्दै समुन्नत समाजको निर्माण गर्न एक महत्वपूर्ण र अपरिहार्य पक्षको रुपमा विद्यालय शिक्षालाई लिने गरिन्छ । तसर्थ सरकारले लिएको समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको नारालाई साकार पार्न तथा देश र समाजको सन्तुलित विकास गर्न वर्तमान र भविष्यको लागि के-कस्ता दक्ष जनशक्ति चाहिन्छ भन्ने कुराको प्रभावकारी योजना बनाउनु पर्ने हुन्छ ।

विद्यालय शिक्षा विकासको लागि उपयुक्त नीतिको अभाव तथा बनाइएका नीति, नियम तथा योजनाहरूको कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता नहुँदा समग्र शिक्षा क्षेत्रमा नीतिगत अस्पष्टता रहेको पाइन्छ

। त्यस्तै स्थानीय सरकारले पर्याप्त कानुनी र प्राविधिक सहयोग नपाउँदा आफू अनुकूल नीति नियमको व्याख्या गर्ने प्रवृति बढि रहेको वर्तमान सन्दर्भमा खनियाबास गाउँपालिकाद्वारा निर्माण भई लागू हुने "गाउँ शिक्षा योजना" ले समग्र गाउँपालिकाको शिक्षा प्रणालीलाई अपेक्षित दिशा निर्देश गरोस् ।

प्रभावकारी कार्यान्वयनको शुभकमना ।

नवराज श्रेष्ठ
अधिकृत छैठौ (प्रशासन)

गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिको तर्फबाट

स्थानीय सरकारले गर्ने हरेक काम निश्चित योजना र उद्देश्यमा मात्र आधारित हुन्छ । २०७३ सालमा स्थापना भएको यस गाउँपालिकाले पनि यसै मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै योजना र उद्देश्यमा आधारित कार्यक्रमहरू संचालनमा प्राथमिकता दिइरहेको छ ।

शिक्षा विकासको पूर्वाधारहरूको पनि पूर्वाधार हो । शिक्षा र चेतना बिना निर्माण गरिएका सबै पूर्वाधारहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोग सार्थक रुपले गर्न सकिँदैन । यहि मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै खनियाबास गाउँपालिकाको पाँचौ गाउँसभाले चालु आ.व. २०७७।०७८ को लागि गाउँ शिक्षा योजना निर्माण शीर्षकमा रु. तीन लाख रकम विनियोजन गरेको थियो ।

गाउँ शिक्षा समितिको मिति २०७७ पौष २४ गतेको बैठकको निर्णयबाट गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति गठन भएको र सो समितिको मिति २०७७ माघ ९ गते बसेको पहिलो बैठकले गाउँ शिक्षा योजना निर्माणको लागि कार्ययोजना पारित गर्नुको साथै योजना निर्माणमा सहयोग लिनको लागि २ जना विज्ञ सदस्यहरूलाई आमन्त्रण गर्ने समेत निर्णय गरेको थियो । विज्ञहरू सहितको बैठकले योजना निर्माणको कार्य अघि बढाउनको लागि सबै विद्यालयहरूबाट भौतिक, शैक्षिक, आर्थिक, व्यवस्थापकीय लगायतका सबै पक्षहरूसँग सम्बन्धित तथ्यांकहरू संकलन गर्ने फाराम तयार गरी विद्यालयहरूलाई वितरण गर्ने तथा विद्यालयहरूमा स्वयम् उपस्थित भई आवश्यकताहरूको पहिचान र प्रमाणीकरण गर्ने काम निर्धारित समयमै सम्पन्न गरियो । तर त्यसपछि राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद पालिका स्तरमा र जिल्ला स्तरमा संचालन गर्नु परेको र २०७८ बैशाखमा कोभिड-१९ को कारण योजना निर्माणको बाँकी काममा ढिलाई भएपनि २०७८ जेष्ठ महिनामा समितिलाई सक्रिय तुल्याई गाउँपालिकामा कोभिड-१९ को संक्रमण उच्च भएकोले जिल्ला सदरमुकाम धादिङबेसीमै सुरक्षित रुपमा बसी निरन्तर क्रियाशील भई २०७८ जेष्ठ मसान्तसम्ममा पहिलो ड्राफ्टलाई अन्तिम रुप दिन सफल भइयो ।

अन्तमा गाउँ शिक्षा योजना निर्माण गर्दा नेपालको संविधान २०७२, पन्ध्रौ योजनामा, शिक्षा प्रचलित ऐन कानुन तथा कार्यविधिहरू, गाउँपालिकको पञ्चवर्षिय योजनामा शिक्षा आदि पक्षहरूलाई ध्यान दिइएको छ । यो योजना निर्माणमा सहयोग, सल्लाह र सुझाव पेश गर्नुहुने आदरणीय गाउँपालिका अध्यक्ष रण बहादुर तामाङ, उपाध्यक्ष योमाया तामाङ, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बालकृष्ण नेपाली, जीवन गुरुङ, नवराज श्रेष्ठ, गाउँपालिकाका सबै कर्मचारी मित्रहरू, सबै विद्यालयका व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरू, प्र.अ., शिक्षक तथा अन्य सरोकारवालाहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौ । साथै योजना निर्माण समितिका सबै पदाधिकारीहरू एवं विज्ञ सदस्यहरू प्रकाश पौडेल र

दिपक सिंखडा विशेष धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । योजनालाई कम्प्युटर टाइप गरी अन्तिम समयसम्म अनवरत रुपले सक्रिय सहयोगको लागि आदर्श कम्प्युटर धादिङबेसीका प्रो. द्रोण प्रसाद दुवाडीलाई विशेष धन्यवाद दिँदै यस योजनालाई समय सापेक्ष र प्रभावकारी बनाउन यहाँहरूको सुझावको हामी सदैव स्वागत गर्दछौ ।

संक्षिप्त शब्दावली

CAS	: Continuous Assessment System
CGP	: Clean Green Peace
IEMIS	: Integrated Educational Management Information System
STEAM	: Science Technology Enginnering Arts and Mathematics
TIP	: Teacher Improvement Plan (शिक्षण सुधार योजना)
आ.वि.	: आधारभूत विद्यालय
आइ एन जि ओ	: अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
एन जि ओ	: राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
टि. भि.	: टेलिभिजन
गा.पा.	: गाउँपालिका
प्र. अ.	: प्रधानाध्यापक
बा. वि. स. का.	: बाल विकस सहयोगी कार्यकर्ता
मा.वि	: माध्यमिक विद्यालय
वि.ब्य.स.	: विद्यालय ब्यवस्थापन समिति
शि.अ.सं.	: शिक्षक अभिभावक संघ
स. का.	: सहयोगी कार्यकर्ता
का.स.	: कार्यालय सहयोगी
सि. वि. ओ.	: सामुदायमा आधारित संस्था

विषयसूची

परिच्छेद १
परिचय

क्र.स.	विवरण	पेज नं.
१.१	खनियाबास गाउँपालिकाको परिचय	१
१.२	योजनाको पृष्ठभूमि	३
१.३.	मूलभूत मान्यताहरू	४
१.४.	गाउँ शिक्षा योजनाको औचित्य	४
१.५.	गाउँ शिक्षा योजना निर्माण प्रक्रिया	४
१.६.	योजनाको क्षेत्र	५

परिच्छेद २

शैक्षिक अवस्थाको विश्लेषण

२.१	विद्यार्थी विवरण	६
	२.१.१. सामुदायिक विद्यालय विद्यार्थी विवरण	६
	२.१.१.१. विद्यार्थी विवरण आधारभूत तह	७
	२.१.१.२ विद्यार्थी विवरण माध्यमिक तह (९-१२)	११
२.२.	शिक्षक विवरण	१२
	२.२.१. सामुदायिक विद्यालय तहगत शिक्षक कर्मचारी विवरण	१२
२.३.	सिकाइ उपलब्धि विवरण	१४
	२.३.१. सामुदायिक विद्यालय सिकाइ उपलब्धि विवरण	१४
२.४.	विद्यालयगत भौतिक विवरण	१६
२.५	सूचना प्रविधि विवरण	१७
२.६	विविध	२०
	२.६.१. सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, पुस्तकालय तथा अन्य संघसंस्था	

परिच्छेद ३

शैक्षिक योजना, नीति, रणनीति तथा कार्यक्रमहरू

३.१ दूरदृष्टि २१
३.२ लक्ष्य २१
३.३ उद्देश्य २१
३.४ गाउँ शिक्षा योजनाका नीति, रणनीति तथा कार्यक्रमहरू २१
३.४.१ बाल तथा आधारभूत शिक्षा २१
३.४.२ माध्यमिक शिक्षा २३
३.४.३. प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षा २५
३.४.४. उच्च शिक्षा २६
३.४.५. जीवनपर्यन्त शिक्षा २७
३.४.६. जनशक्ति व्यवस्थापन र पेशागत विकास २८
३.४.७. विद्यालय व्यवस्थापन २९
३.४.८ भौतिक व्यवस्थापन ३०
३.४.९ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि ३१
३.४.१० विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण ३२
३.४.११ विपद् व्यवस्थापन ३३
३.४.१२ विद्यार्थी मूल्याङ्कन ३४
३.४.१३ अनुगमन/मूल्याङ्कन ३५
३.४.१४ खुला तथा दूर शिक्षा ३६

परिच्छेद ४

४.१ अपेक्षित सिकाइ उपलब्धि ३७

परिच्छेद ५

५.१ वित्तीय व्यवस्था ४०

सन्दर्भ सामग्री

अनुसूची

१. तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम
२. विद्यालय अवलोकन फाराम
३. विद्यालय र प्रधानाध्यापक विवरण
४. गाउँ शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरू
५. गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति
६. गाउँ शिक्षा योजनाको मस्यौदा उपर छलफलमा सहभागी व्यक्तित्व तथा संस्थाहरूको नामावली
७. विद्यालयको न्यूनतम मापदण्ड
८. संस्थागत संरचना

परिच्छेद एक

परिचय

१.१. खनियाबास गाउँपालिकाको परिचय

नेपालको बागमती प्रदेश धादिङ जिल्ला अन्तर्गत पर्ने खनियाबास गाउँपालिका ८५°०३१.९८' पूर्वी देशान्तर र २८°४'१२.३१' उत्तरी अक्षांशमा अवस्थित छ । पछिल्लो राजनीतिक सहमतिसँगै झार्लाङ, दार्खा र सत्यदेबी गा.वि.स.हरूलाई मिलाएर संघीय संरचना अनुसार यो गाउँपालिकाको भूगोल निर्धारण गरिएको हो । यहाँको स्थानहरूको नाम, धर्म, संस्कार र सम्पदाहरूलाई विवेचना गर्दा यो पालिकामा धेरै वर्ष अघिदेखि मानव बस्ती रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

तामाङहरू बहुल रहेको यस गाउँपालिकामा अन्य जातिको पनि सहज बसोबास रहेको पाइन्छ । कूल २९०२ घरधुरी रहेको यस गाउँपालिकामा १५२ घरधुरी मात्र गैर जनजाति छन् । बहुल जनजाति (९४.७६%) बसोबास गर्ने भएकाले प्रकृतिको पुजा गर्ने गर्दथे भन्ने प्रमाण बिभिन्न स्थानमा भएको न्यातास्हिप्ताका थानहरूले प्रष्ट पार्दछ । बोन धर्मावलम्बीको प्रभाव रहेको यस स्थानमा बिस्तारै अन्य धर्महरूको पनि प्रभाव बढ्दै गएको पाइन्छ । घरधुरी सर्बेक्षण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या १३९२२ रहेको छ, यो जनसंख्या जनगणना २०६८ को साविक तीन गा.वि.स. को जनसंख्याभन्दा ११७१ ले बढी हो । सोही प्रतिवेदन अनुसार अति गरिब ५८२, गरिब ५९०, मध्यम ५६९, सम्पन्न ५८५ र अति सम्पन्न ५७६ घरधुरी रहेको पाइन्छ ।

कूल भौगोलिक क्षेत्रफल १२०.८ बर्ग कि.मि. (१०५१९.३३ हेक्टर) रहेको छ । यस गाउँपालिका जिल्ला सदरमुकामदेखि करिब ४१ कि.मि. दूरी उत्तरमा रहेको छ । यो गाउँपालिकाको केन्द्र दार्खाबाट सेवा प्रवाह हुँदै आएको छ । प्रकृतिक स्रोध साधनले भरिपूर्ण यस गाउँपालिकाको अधिकांश भू-भाग जंगलले ढाकेको छ । खेती गरिएको जमिन करिब ३३ प्रतिशत मात्र रहेको छ । जल, जमिन, जंगल, जडिबुटीको विकासको पर्याप्त सम्भावना रहेको छ । आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक र भौतिक पूर्वाधारको आधारमा यस गाउँपालिकाले अझै बिकासको द्रुततर गति लिइसकेको छैन । यसका लागि पर्याप्त बजेटको आवश्यकता रहेको छ । दिगो विकासका लागि दीर्घकालिन योजनाहरूको आवश्यकता पर्दछ । शिक्षाको विकासले मात्र दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा सघाउ पुऱ्याउँदछ । शिक्षा, यातायात, उर्जा र सञ्चार क्षेत्रको पर्याप्त विकास भइसकेको छैन । यहाँ परम्परागत सीप र धार्मिक शिक्षा (छम, ङ्ह यु चुङ्प, ङा ल्हुङ लोप्प, व्हाइ लोप्प) ग्रहण तथा आदन प्रदान मानव सभ्यताको सुरुदेखि नै हुने गरिएको पाएतापनि औपचारिक विद्यालयीय शिक्षा भने खनियाबास विद्रोह पश्चात वि.स.२०१८ मा गणेशकुण्ड मा.वि. को स्थापनबाट मात्र शुरु भएको देखिन्छ ।

शैक्षिक विकास क्रम

शिक्षा क्षेत्रको विकासमा नै अन्य विकासहरू अन्योन्याश्रित हुन्छन् । नेपालको शैक्षिक इतिहासलाई हेर्दा पहिला निश्चित धर्म, वर्ग र जातिको पेवा थियो । अनौपचारिक रुपमा दिइने शिक्षा पूर्वीय दर्शन, धार्मिक परम्परा र पृष्ठभूमिमा आधारित थियो । जातजातिको रैथाने ज्ञान तथा सीपलाई अनौपचारिक माध्यमबाट पुस्तान्तरण हुँदै आएको छ ।

वि.स. १९१० मा आफ्ना सन्तानलाई अंग्रेजी शिक्षा दिन शासक वर्गको लागि खोलिएको विद्यालयमा सर्वसाधारणको पहुँच थिएन । खनियावास गाउँपालिकाको शिक्षा पनि केही बुज्रुकहरूको मात्र थियो । शासकका प्रतिनिधि भनिएका बिर्तावालहरूले मात्र पढलेख गर्न सक्दथे । अझ बौद्ध लामाहरूले गुम्बामा अध्ययन गरिने विषयलाई औपचारिक शिक्षा नमानेपछि शिक्षा निश्चित जाति र धर्मको मात्र हुन गयो । नेपाली भाषा नजान्नेहरूको लागि यो फलामको चिउरा सरह नै भयो । तैपनि हिन्दुहरूमा संस्कृत र बौद्धहरूमा सम्भोटा कर्मकाण्डको लिपि हुन गयो । बि.सं १९९५ मा निजि तवरले विद्यालय खोल्न दिए तापनि बि.सं २००७ सालसम्म नेपालको साक्षरता प्रतिशत २ प्रतिशत मात्र रहेको तथ्य पनि हाम्रो सामु छदैछ । त्यसमा दुर्गम खनियाबासकये शैक्षिक अवस्था सामान्यतः आकलन गर्न सकिन्छ ।

प्रत्येक परिवर्तनले शिक्षा विकासमा सघाउ पुऱ्याएको पाइन्छ । राणा सरकार हटाउन गरिएको आन्दोलनले शैक्षिक चेतना जागृत गराएको पाइन्छ । राणा शासक हटेपछि प्राप्त प्रजातान्त्रिक सरकारले शिक्षालाई दरबारबाट सर्बसाधरणमा पनि सारेको थियो । २००७ साल पछि मात्र नेपालको विकास एजेण्डालाई अघि बढाउन शिक्षा क्षेत्रको विकासलाई अपरिहार्यता ठान्न लागियो । त्यसैले नेपाल राष्ट्रिय शिक्षा योजना आयोग गठन गरिएको थियो । त्यसपछि शिक्षा देश विकासका पूर्वाधार, व्यक्तित्व विकासको संवाहक, सामाजिक आर्थिक रुपान्तरणको माध्यमको रुपमा ठानिन थाल्यो । त्यसै क्रममा खनियाबासका बिर्तावाल, धनी, ठालुहरूले काठमाडौं वा नजिकको शिक्षालय जाने गरेको देखिन्छ । राणाकालमै लुकीछिपि वा घरमै सावा अक्षर सिकेकाहरूमा औपचारिक शिक्षाको भोक लाग्न थालेको थियो । उनीहरूको पहलमा खनियावासका सत्यदेवी र दार्खाका पाटी, पौवा, चौतारो वा सार्वजनिक स्थलमा औपचारिक तर स्वीकृति नलिइ पढाउन थालेको पाइन्छ । २०१० सालमा गठन गरिएको शिक्षा आयोगको सुझाव बमोजिम ती कार्यहरू भएको पाइन्छ । जननिर्वाचित सरकार विघटन पश्चात २०१९ मा बिसान चौतारा, सत्यदेवी मन्दिर र मेनगङमा स्थापित विद्यालयले पहिलोपटक स्विकृति पाएर पठनपाठन शुरु गरियो । यसरी हेर्दा खनियाबास गाउँपालिकामा रहेको झालाङ मा.वि., सत्यदेवी आ.वि र गणेशकुण्ड मा.वि पालिका कै जेठो औपचारिक स्विकृति पाएका विद्यालयहरू हुन् । अनौपचारिक सञ्चालनको हिसाबले भने सत्यदेवी अघि भए पनि बि.सं २०१९ सालमा तत्कालिन ३ गाउँ पञ्चायतमा एक एकवटालाई स्विकृति दिएको पाइन्छ ।

यसरी अनौपचारिक रुपमा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूलाई क्रमशः औपचारिकता दिदै गएको पाइन्छ । देशको हरेक राजनीतिक परिवर्तनसँग खनियावासका विद्यालयहरूले स्विकृति पाउने गरेको पाइन्छ ।

झार्लाङ	दार्खा	सत्यदेवी
१. झार्लाङ मा.बि, मेङ्गाङ (२०१९)	१. गणेशकुण्ड मा.बि (२०१९)	१. सत्यदेवी आ.बि, देवीस्थान (२०१९)
२. शिंगलादेवी मा.बि, च्यम्थली (२०२९)	२. बृचेत मा.बि, बिर्चेत (२०३१)	२. कन्यादेवी आ.बि, थालगंग (२०२१)
३. कुण्डदेवी आ.बि., अक्थली (२०४५)	३. ल्याक्चेकुण्ड आ.बि., कुरी (२०३२)	३. सिमलडाडा आ.बि., सिमलडाँडा (२०२३)
४. लेकाली आ.बि., कोखिम (२०४६)	४. भोग्टेनी आ.बि., लङचेत (२०४५)	४. स्थानीयभूमे आ.बि., सिम्ले (२०२८)
५.बेन्दीदेवी मा.बि, युवा (२०४६)	५. सिंगाङ आ.बि, सिंगाङ (२०४५)	५.बच्छलादेवी मा.बि, बच्छला (२०३२)

६. नेरकोमो आ.बि., क्युङ (२०४६)	६. रुद्रदेवी आ.बि., राउते (२०४६)	६. नारायणीदेवी आ.बि., माहुर (२०४१)
७. झार्लाङ आ.बि, छापचेत (२०५२)	७. गणेशहिमाल आ.बि, (२०५२)	७. चन्द्रादेवी आ.बि, राक्चोक (२०६४)
८. पवित्र आ.बि., सङ्युङ (२०५४)	८. चन्द्रदेवी आ.बि., छङ्गम (२०४६)	८. अमरज्याति बा.बि.के., बेकरनेन (२०६६)
९. ज्योति आ.बि., गर्चो (२०६४)	९. निमलच्यत आ.बि., निमलच्यत (२०६७)	

१.२. योजनाको पृष्ठभूमि

जीवन र जगत्मा मानिसले आफ्नो इन्द्रियद्वारा अनुभूत गरेका भौतिक र अभौतिक वस्तुको संरचना र गतिको ज्ञान तथा मस्तिष्क मन्थनद्वारा प्राप्त अन्तरदृष्टीय ज्ञान अनि पुस्तान्तरण मार्फत् मानव ज्ञानको दायरा अभिवृद्धि गर्ने कार्य नै शिक्षा हो । शिक्षाले मानव जीवनयापन सहज र सुखी बनाउनुका साथै नवीनतम सोच र चिन्तन विकासमा सहयोग गर्दछ । मानिसले विभिन्न तरिकाबाट प्राप्त गरेका ज्ञान, सीप र अनुभव एक पुस्ताबाट अर्को पुस्तामा हस्तान्तरण गर्दै जाने क्रममा औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षाको प्रादुर्भाव भएको पाइन्छ । आजको युगमा शिक्षा एक योजनावद्ध प्रक्रियाको रूपमा प्रतिस्पर्धात्मक रूपबाट अघि बढिरहेको छ । युगसापेक्ष, मानवीय आवश्यकता सापेक्ष, वैज्ञानिक तथा व्यावहारिक शिक्षा प्राप्त गर्नु हरेक नागरिकको नैसर्गिक अधिकार हो भने यस्तो शिक्षाको सुनिश्चितता प्रदान गर्नु सरकारको दायित्व हो । आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र प्राप्त साधन श्रोतको आधारमा प्राथमिकताहरू निर्धारण गरी विविध कार्यक्रमहरूद्वारा आवश्यकता पूरा गर्न गराउन वस्तुनिष्ठ योजनाको आवश्यकता पर्दछ । शिक्षा क्षेत्रमा गरिने लगानीलाई योजना बमोजिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी साझा उद्देश्य प्राप्तिका लागि सरोकारवालाहरूबीच हातेमालो गर्दै एकीकृत प्रणालीबाट शिक्षालाई प्रभावकारी बनाउन वस्तुनिष्ठ योजनाको जरुरत पर्दछ । यसै बमोजिम खनियाबास गाउँपालिकाले आगामी ५ वर्षको लागि लक्षित गर्दै यो शिक्षा योजना तयार गर्न र सो अनुरूप कार्यान्वयन गरी अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्ने लक्ष्य लिएको देखिन्छ ।

राज्य पुनः संरचनासँगै माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको व्यवस्थापन गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई दिइएको सन्दर्भमा खनियाबास गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित माध्यमिक तहसम्मको विद्यालयहरूको स्तर वृद्धि, भौतिक व्यवस्थापन, आर्थिक सुशासन मार्फत् अनुशासित र गुणस्तरीय जनशक्ति उत्पादन गर्ने दायित्व खनियाबास गाउँपालिकाको रहेको छ । साथै उच्च शिक्षालाई सुदृढीकरण गर्दै प्राविधिक, व्यावसायिक र प्राज्ञिक जनशक्ति उत्पादन गर्न अनुसन्धानमा आधारित शिक्षा प्रदान गर्न आवश्यक आधार तयार पार्न यो योजना केन्द्रित छ । शैक्षिक हिसाबले विभिन्नतामा रहेका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना गराई समतामूलक सिकाइ वातावरण सिर्जना गरी माध्यमिक तहसम्मको गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने उच्च शिक्षाको आधार निर्माण गर्न गाउँले साधन श्रोतको अधिकतम उपयोग गरी शैक्षिक, भौतिक, व्यवस्थापकीय र आर्थिक मानकमा सकारात्मक सुधार गर्दै गाउँको विकास मार्फत् सुखी नेपाली समृद्ध नेपालको लक्ष्य हासिल गर्ने गराउने उद्देश्यका साथ यो गाउँ शिक्षा योजनाको तर्जुमा गरिएको छ ।

१.३. मुलभूत मान्यताहरू

अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत शिक्षा, निःशुल्क माध्यमिक शिक्षा, प्रवर्द्धनात्मक उच्च शिक्षा, समतामूलक शिक्षा, प्राविधिक एवम् व्यावसायिक शिक्षा, बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री वातावरण, सामाजिक न्याय, गुणात्मक, नवप्रवर्तनात्मक, समसामयिक तथा युगीन शिक्षा नै यस योजनाका मुलभूत मान्यता रहेका छन् ।

१.४. गाउँ शिक्षा योजनाको औचित्य

- आवश्यकताको सिद्धान्तमा आधारित भई सहभागितामूलक लेखाजोखा विधिद्वारा यथार्थको विश्लेषण गरी आगामी ५ बर्षे कार्यनीति तथा कार्यक्रम अघि बढाउन सहयोग गर्ने,
- औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरू वैज्ञानिक ढङ्गले तयार पारी लक्षित समूह र वर्गसम्म पुऱ्याउन र कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी रुपले सञ्चालन गर्न मार्ग निर्देश गर्ने,
- शिक्षाका सरोकारवालाहरूबीच साझा लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तिमा अन्तर समन्वयात्मक ढङ्गबाट भूमिका निर्वाह गराउन सहजीकरणको भूमिका प्रदान गर्ने,
- योजना मुताविक लागत प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्ने,
- योजनाबद्ध ढङ्गबाट लगानी बृद्धि गरी गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गराउँदै जीवन प्रणालीमा आधारभूत भिन्नता ल्याउने ।

१.५.गाउँ शिक्षा योजना निर्माण प्रक्रिया

- गाउँपालिकाको शिक्षा योजना निमार्णका लागि कार्यदेश सहितको सात सदस्यीय निर्माण कार्यदलको गठन गरियो ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको वर्तमान समयको वस्तुगत विवरण संकलनार्थ एक तथ्याङ्क फाराम तयार पारी तथ्याङ्क संकलन गरियो ।
- संकलित तथ्याङ्कबाट यथार्थ पत्ता लगाउन तथ्याङ्क विश्लेषण फाराम तयार गरियो ।
- विद्यालय अवलोकन फारम तयार पारी स्थलगत अवलोकन भ्रमण, समूह छलफल, अन्तर्वार्ता, दस्ताबेज अध्ययन जस्ता विधिहरूको प्रयोग गरियो ।
- योजनाको लागि वर्तमान अवस्थाको मूल्याङ्कन गरी सर्वप्रथम तथ्याङ्क फारामहरूको निर्माण गरियो ।
- गाउँपालिकाका विद्यालयका प्रधानाध्यापक, वि.व्य.स. अध्यक्ष, शि.अ. संघ अध्यक्ष र अन्य शैक्षिक सरोकारवालाहरूसंग लिखित सुझाव संकलन गरियो ।
- सरोकारवालाहरूसँग विचार तथा सुझाव संकलनार्थ कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरियो ।
- गाउँपालिकाको गुरू योजना, शिक्षा शाखामा तयार पारिएका स्रोत सामग्री तथा प्रदेश सरकारको वस्तु स्थिति र अन्य आधार पत्रहरूको समेत अध्ययन गरियो ।

- नेपालको शिक्षासँग सम्बन्धित नीति, कानुन र इतिहासको साथै विश्वका विभिन्न देशहरूका असल अभ्यासहरूको अध्ययन तथा साहित्य पुनरावलोकन गरियो ।
- विद्यालयहरूको विद्यालय सुधार योजनालाई समेत अध्ययनको आधार बनाइयो ।
- गाउँपालिकाको गुरु योजना तथा सामाजिक विकास समिति र गाउँ शिक्षा समितिको प्राथमिकतालाई समेत आधार बनाइयो ।
- २०६८ को जनसंख्याको वृद्धि दरको आधार मानीप्रक्षेपण गरियो ।
- तथ्याङ्क संकलन, प्रक्षेपण, विश्लेषण र प्रमाणीकरण गरियो ।
- अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन २०७५ को अध्ययन गरियो ।

१.६. योजनाको क्षेत्र

प्रस्तुत गाउँपालिका शिक्षा योजना गाउँपालिकाभित्र संचालनमा रहेका बालबिकास केन्द्रहरू, आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयहरू, उच्च शिक्षालयहरू, विशेष तथा धार्मिक विद्यालयहरू, सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरू, पुस्तकालय, खुला शिक्षा केन्द्र, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा तथा प्रदान गर्ने विद्यालयहरूमा सीमित रहने छ । नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय तहलाई तोकि दिएको शिक्षा सम्बन्धी जिम्मेवारी तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को ११ (ज) मा तोकिएको अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयवस्तुलाई यस योजनामा समेट्ने प्रयास गरिएको छ । साथै शिक्षाको मूल प्रभावमा सामेल हुन नसकेका विद्यालय उमेरदेखि ६० वर्षसम्मका प्रौढसमेतलाई निरन्तर शिक्षाको पहुँचमा सहभागी गराउन जीवनपर्यन्त शिक्षा सहितको अनौपचारिक शैक्षिक गतिविधिलाई प्राथमिकता साथ समेट्ने जमर्को गरिएको छ ।

परिच्छेद २

शैक्षिक अवस्थाको विश्लेषण

खनियाबास गाउँपालिका भित्र सञ्चालित विद्यालयहरूको वास्तविक अवस्थाको अध्ययनका सन्दर्भमा विद्यालयबाट प्राप्त तथ्याङ्क, विद्यालय अवलोकनका क्रममा प्राप्त सूचना, दस्ताबेज अध्ययन तथा खनियाबास गाउँपालिका शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कका आधारमा विद्यार्थी विवरण, शिक्षक विवरण, भौतिक विवरण, सूचना प्रबिधि विवरण, सिकाइ उपलब्धि विवरण तथा विविध शीर्षक अन्तर्गत सामुदायिक सिकाइ केन्द्र तथा सरोकारवाला संघसंस्थाहरूको विवरण समावेश गरिएको छ ।

२.१ विद्यार्थी विवरण

२.१.१. सामुदायिक विद्यालय विद्यार्थी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालित २६ वटा सामुदायिक विद्यालयहरू तथा एक बालविकास केन्द्रमा शैक्षिक सत्र २०७७ मा बाल कक्षादेखि १२ कक्षासम्म भर्ना भई अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूको विवरणलाई आधारभूत तथा माध्यमिक तहमा वर्गीकृत गरी बालकक्षादेखि ३ कक्षासम्म तालिका नं. १, कक्षा ४ र ५ तालिका नं. २, कक्षा ६, ७, ८ तालिका नं. ३, कक्षा ९, १०, ११, १२ तालिका नं. ४ मा तालिकाबद्ध गरिएको छ ।

२.१.१.१. विद्यार्थी विवरण आधारभूत तह

तालिका नं. १

विद्यार्थी विवरण आधारभूत तह (बालकक्षादेखि तीन कक्षासम्म)

क.स.	विद्यालयको नाम	बालकक्षा			कक्षा : १			कक्षा : २			कक्षा : ३			कक्षा ०–३
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	जम्मा
१	शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास-१	१२	९	२१	१०	१२	२२	८	६	१४	६	९	१५	७२
२	झार्लाङ आ.वि., खनियाबास-१	७	२	९	२	५	७	३	४	७	२	७	९	३२
३	टासी आ.वि., खनियाबास-१	८	५	१३	६	६	१२	४	७	११	४	७	११	४७
४	ज्योति आ.वि, खनियाबास-१	३	५	८	८	६	१४	३	४	७	९	८	१७	४६
५	झार्लाङ मा.वि., खनियाबास-२	१५	१२	२७	१२	१२	२४	११	१४	२५	१२	५	१७	९३
६	बेन्दीदेवी मा.वि., खनियाबास-२	६	६	१२	२	३	५	२	४	६	५	५	१०	३३
७	पवित्र आ.वि., खनियाबास-२	४	२	६	१	४	५	१	२	३	१	१	२	१६
८	लेकाली आ.वि., खनियाबास-२	५	२	७	४	१	५	३	२	५	१	५	६	२३
९	कुण्डदेवी आ.वि., खनियाबास-२	१०	९	१९	३	४	७	६	५	११	३	२	५	४२
१०	नेरकोमो आ.वि., खनियाबास-२	४	७	११	८	०	८	०	७	७	२	८	१०	३६
११	बृचेत मा.वि., खनियाबास-३	७	१३	२०	३	७	१०	४	१	५	२	५	७	४२
१२	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास-३	१६	१६	३२	७	८	१५	११	५	१६	५	१०	१५	७८
१३	सिंगाङ आ.वि., खनियाबास-४	२	३	५	०	६	६	१	२	३	६	०	६	२०
१४	निमलच्यत आ.वि., खनियाबास-३	९	१५	२४	६	८	१४	१	४	५	५	५	१०	५३
१५	चन्द्रदेवी आ.वि., खनियाबास-३	६	७	१३	३	३	६	४	२	६	४	३	७	३२
१६	गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास-४	५	५	१०	८	४	१२	४	२	६	३	३	६	३४
१७	भोगटेनी आ.वि., खनियाबास-४	३	३	६	३	४	७	२	४	६	३	३	६	२५

क्र.स.	विद्यालयको नाम	बालकक्षा			कक्षा : १			कक्षा : २			कक्षा : ३			कक्षा ०–३
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	जम्मा
१८	रुद्रादेवी आ.वि., खनियाबास-४	२	४	६	२	३	५	४	४	८	१	२	३	२२
१९	गणेश हिमाल आ.वि., खनियाबास-४	७	६	१३	२	१	३	२	४	६	२	०	२	२४
२०	बच्छलादेवी मा.वि., खनियाबास-५	५	६	११	३	७	१०	९	२	११	४	७	११	४३
२१	सिमलडाँडा आ.वि. खनियाबास-५	७	३	१०	५	४	९	५	३	८	१०	८	१८	४५
२२	स्थानीय भूमे आ.वि., खनियाबास-५	४	५	९	५	१	६	२	१	३	५	४	९	२७
२३	कन्यादेवी आ.वि., खनियाबास-५	१८	१	१९	६	५	११	५	११	१६	८	६	१४	६०
२४	सत्यदेवी आ.वि., खनियाबास-५	२	१	३	१	५	६	२	४	६	२	२	४	१९
२५	नारायणीदेवी आ.वि. खनियाबास-५	४	२	६	२	०	२	३	३	६	०	३	३	१७
२६	चन्द्रादेवी आ.वि., खनियाबास-५	४	५	९	०	०	०	२	१	३	०	१	१	१३
२७	अमरज्योति बा.वि.के., खनियाबास-५	४	३	७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७
	जम्मा	**१७९**	**१५७**	**३३६**	**११२**	**११९**	**२३१**	**१०२**	**१०८**	**२१०**	**१०५**	**११९**	**२२४**	**१००१**

विश्लेषण

वर्तमान शैक्षिक संरचना अनुसार बालकक्षा देखि ३ सम्मको शिक्षालाई आधारभूत तहको प्रथम चरण मानिन्छ । यस गाउँपालिका भित्र बालकक्षादेखि ३ कक्षासम्म सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरू २७ वटा रहेका छन् । यसमध्ये एउटा बालकक्षा मात्र सञ्चालित, ८ वटा कक्षा ३ सम्म सञ्चालन भएको छ । बाल कक्षामा न्यूनतम ७ जनादेखि अधिकतम ५१ जना र औषत १३.४४ जना विद्यार्थी रहेका छन् । कक्षा १ मा न्यूनतम ० देखि अधिकतम २७ जना र औषत १० जना विद्यार्थी रहेको देखिन्छ भने कक्षा २ मा न्यूनतम ३ जनादेखि अधिकतम २० जना र औषत ९ जना विद्यार्थी रहेका छन् । त्यसैगरी कक्षा ३ मा न्यूनतम २ र अधिकतम २० जना र औषत ९ जना विद्यार्थी रहेको देखिन्छ ।

तालिका नं. २

विद्यार्थी विवरण आधारभूत तह (कक्षा ४–५)

क्रस॰	विद्यालयको नाम	कक्षा : ४			कक्षा : ५			कक्षा ४–५
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	जम्मा
१	शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास-१	१८	१५	३३	१८	१६	३४	६७
२	ज्योति आ.वि, खनियाबास-१	६	३	९	१०	७	१७	२६
३	झार्लाङ मा.वि., खनियाबास-२	११	९	२०	१०	१०	२०	४०
४	बेन्दीदेवी मा.वि., खनियाबास-२	७	२	९	३	७	१०	१९
५	पवित्रा आ.वि., खनियाबास-२	१	३	४	२	२	४	८
६	कुण्डदेवी आ.वि., खनियाबास-२	५	४	९	४	५	९	१८
७	नेरकोमो आ.वि., खनियाबास-२	५	५	१०	२	४	६	१६
८	बृचेत मा.वि., खनियाबास-३	१३	१२	२५	१८	१९	३७	६२
९	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास-३	८	८	१६	७	१०	१७	३३
१०	सिंगाङ आ.वि., खनियाबास-३	१	३	४	०	४	४	८
११	गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास-४	४	१५	१९	६	१३	१९	३८
१२	भोगटेनी आ.वि., खनियाबास-४	१	३	४	४	१	५	९
१३	रुद्रादेवी आ.वि., खनियाबास-४	४	२	६	६	२	८	१४
१४	बच्छलादेवी मा.वि., खनियाबास-५	११	४	१५	१२	१५	२७	४२
१५	सिमलडाँडा आ.वि. खनियाबास-५	११	६	१७	६	५	११	२८
१६	स्थानीय भूमे आ.वि., खनियाबास-५	४	३	७	५	४	९	१६
१७	कन्यादेवी आ.वि., खनियाबास-५	७	९	१६	०	०	०	१६
१८	सत्यदेवी आ.वि., खनियाबास-५	७	३	१०	४	८	१२	२२
	जम्मा	**१२४**	**१०९**	**२३३**	**११७**	**१३२**	**२४९**	**४८२**

वर्तमान विद्यालय संरचना अनुसार ४–५ कक्षालाई आधारभूत तहको द्वितीय चरण मानिन्छ । यस गाउँपालिका भित्र १८ वटा विद्यालयमा कक्षा ४ सम्म र १७ वटा विद्यालयमा कक्षा ५ संचालन भएको पाइन्छ । कक्षा ४ मा न्यूनतम ४ जना, अधिकतम ३४ जना र औषत १३ जना विद्यार्थीहरु अध्ययनरत रहेको देखिन्छ भने कक्षा ५ मा न्यूनतम ४ जना, अधिकतम ४२ जना र औषत १५ जना विद्यार्थीहरु अध्ययनरत छन् ।

तालिका नं. ३

विद्यार्थी विवरण आधारभूत तह (कक्षा ६–८)

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	कक्षा : ६			कक्षा : ७			कक्षा : ८			कक्षा ६–८
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	जम्मा
१	शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास-१	२१	२४	४५	१९	२१	४०	२२	१७	३९	१२४
२	झार्लाङ मा.वि., खनियाबास-२	१२	१०	२२	१०	५	१५	१५	१३	२८	६५
३	बेन्दीदेवी मा.वि., खनियाबास-२	१०	९	१९	५	१३	१८	१३	८	२१	५८
४	बृचेत मा.वि., खनियाबास-३	२५	८	३३	१९	१८	३७	२१	२०	४१	१११
५	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास-३	२०	१३	३३	१५	१७	३२	१०	१७	२७	९२
६	गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास-४	२५	९	३४	२०	१९	३९	२५	२१	४६	११९
७	बच्छलादेवी मा.वि., खनियाबास-५	३०	४२	७२	४८	३२	८०	४४	२६	७०	२२२
	जम्मा	**१४३**	**११५**	**२५८**	**१३६**	**१२५**	**२६१**	**१५०**	**१२२**	**२७२**	**७९१**

विश्लेषण

वर्तमान शैक्षिक संरचना अनुसार कक्षा ६ देखि ८ सम्मको शिक्षालाई आधारभूत तहको तेस्रो चरण मानिएको छ । यस गाउँपालिकामा जम्मा ७ वटा ६–८ सञ्चालन भएको देखिन्छ । कक्षा ६ मा न्यूनतम २० देखि अधिकतम ७२, र औषत ३६ जना विद्यार्थी रहेका छन् । कक्षा ७ मा न्यूनतम १५, अधिकतम ८० र औषत ३९ जना विद्यार्थी रहेका छन् । कक्षा ८ मा न्यूनतम २२, अधिकतम २०१ र औषत ३२ जना विद्यार्थी रहेका छन् ।

२.१.१.२ विद्यार्थी विवरण माध्यमिक तह (९-१२)

तालिका नं. ४

विद्यार्थी विवरण माध्यमिक तह (कक्षा ९–१२)

क्र.सं.	विधालयको नाम	कक्षा : ९			कक्षा : १०			कक्षा : ११			कक्षा : १२			कक्षा ९–१२
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	जम्मा
१	शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास-१	१८	१८	३६	१७	११	२८	०	०	०	०	०	०	६४
२	झार्लाङ मा.वि., खनियाबास-२	६	१२	१८	१२	११	२३	०	०	०	०	०	०	४१
३	बेन्दीदेवी मा.वि., खनियाबास-२	८	५	१३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१३
४	बृचेत मा.वि., खनियाबास-३	३५	२७	६२	३२	३३	६५	०	०	०	०	०	०	१२७
५	गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास-४	२७	२०	४७	२५	२४	४९	२४	२१	४५	४१	१८	५९	२००
६	बच्छलादेवी मा.वि., खनियाबास-५	४५	४८	९३	२९	३२	६१	२२	२४	४६	२६	२२	४८	२४८
	जम्मा	१३९	१३०	२६९	११५	१११	२२६	४६	४५	९१	६७	४०	१०७	६९३

विश्लेषण

वर्तमान शैक्षिक संरचना अनुसार कक्षा ९ देखि १२ सम्मको शिक्षालाई माध्यमिक शिक्षा मानिएको छ । यस खनियाबास गाउँपालिकामा जम्मा २७ वटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू रहेका छन् । यस मध्ये ७ वटा ९–१२ कक्षा सञ्चालित, २ वटा ९–११ कक्षा सञ्चालित तथा १८ वटा ९–१० कक्षा सञ्चालित विद्यालय रहेका छन् । कक्षा ९ देखि १२ कक्षा सम्म नै छात्रकोभन्दा छात्राको सङ्ख्या बढी रहेको देखिन्छ । कक्षा ९ मा न्यूनतम १८, अधिकतम २४७, र औषत ४२ जना विद्यार्थी रहेका छन् । कक्षा १० मा न्यूनतम १५, अधिकतम २१७ र औषत ३९ जना विद्यार्थी रहेका छन् । कक्षा ११ मा न्यूनतम १२, अधिकतम ४४६ र औषत ७४ जना विद्यार्थी रहेका छन् । कक्षा १२ मा न्यूनतम १३, अधिकतम ५३० र औषत १०० जना विद्यार्थी रहेका छन् । समग्रमा खनियाबास मा.वि. मा विद्यार्थीको चाप बढी देखिन्छ भने ग्रामिण विद्यालयहरूमा विद्यार्थीको चाप न्यून रहेको देखिन्छ ।

समष्टिगत विद्यार्थी विवरण २०७७

खनियाबास गाउँपालिका

शिक्षा, युवा तथा खेलकूद शाखा

दार्खा, धादिङ

शैक्षिक सत्र २०७७ को बिद्यार्थी संख्या विवरण [बालकक्षा देखि कक्षा १२ सम्म जम्मा]

क्र. स.	विद्यालयको नाम	वाल कक्षा	कक्षा १	कक्षा १ - ५			कक्षा ६ - ८			कक्षा ९-१०	कक्षा ११-१२	अपाङ्गता	कुल जम्मा
				दलित	छात्रा	जम्मा	दलित	छात्रा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	
१	गणेशकुण्ड मा.वि.	१०	१२	०	२५	६२	१	६५	११९	९९	१०८	४	३९८
२	गणेशहिमाल आ.वि.	१४	३	००	६	११	०	०	०	०	०	—	२५
३	चन्द्रादेवी आ.वि.	१३	६	५	११	१९	०	०	०	०	०	—	३२
४	भोगटेनी आ.वि.	६	५	०	१३	२६	०	०	०	०	०	—	३२
५	झार्लाङ आ.वि.	९	७	०	७	२३	०	०	०	०	०	—	३२
६	बेन्दीदेवी मा.वि.	१२	५	०	१९	४०	०	२८	५८	१३	०	—	१२३
७	ज्योति आ.वि.	१५	१७	०	४१	७०	०	०	०	०	०	—	८५
८	लेकाली आ.वि.	७	५	०	७	१६	०	०	०	०	०	—	२३
९	टासी आ.वि.	१३	१२	०	१४	३४	०	०	०	०	०	—	४७
१०	पवित्र आ.वि.	१०	५	०	८	२०	०	०	०	०	०	—	३०
११	नेरोकोमा आ.वि.	११	८	०	२४	४१	०	०	०	०	०	—	५२
१२	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि.	३६	१५	००	३९	८०	००	३५	८४	००	००	—	२००
१३	रुद्रादेवी आ.वि.	६	५	६	१६	२९	०	०	०	०	०	—	३५
१४	कुण्डदेवी आ. वि.	१९	७	०	२१	४१	०	०	०	०		—	६०
१५	झार्लाङ मा.वि.	२७	२४	२६	४२	१०६	४	३३	६५	४१	०	३	२३९
१६	शिंगलादेवी मा.वि.	२१	२२	९	५३	११५	३	६२	१२४	६४	०	—	३२४
१७	बच्छलादेवी मा.वि.	११	१०	६	२७	६७	१८	१०८	२१४	१५४	९४	४	५४०
१८	बृचेत मा.वि.	२०	१४	६	४०	८६	७	६४	११७	१३२	००	—	३५३
१९	नारायणीदेवी आ.वि.	६	२	०	५	११	०	०	०	०	०	१	१७
२०	स्थानीयभूमे आ.वि.	९	६	१४	११	३४	०	०	०	०	०	—	४३
२१	चन्द्रादेवी आ.वि.	९	०	०	२	४	०	०	०	०	०	—	१३
२२	कन्यादेवी आ.वि.	३१	११	२	२६	५८	०	०	०	०	०	—	८९
२३	निमलच्यात आ.वि.	२६	१५	००	१३	३०	०	०	०	०	०	१	५६
२४	सिमलडाँडा आ.वि.	११	९	००	३७	६६	०	०	०	०	०	—	७७
२५	सत्यदेवी आ.वि.	४	६	५	१९	४३	०	०	०	०	०	—	४७
२६	सिंगाङ आ.वि.	६	६	००	८	२४	०	०	०	०	०	—	३०
२७	अमरज्योति वा.वि.के.	७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	—	७
	जम्मा	३६३	२३७	७९	५३४	१,१५६	३३	३९५	७८१	५०३	२०२	१३	३,००५

युवराज रेग्मी
सीतव्यक्ति

२.२. शिक्षक विवरण

२.२.१. सामुदायिक विद्यालय तहगत शिक्षक कर्मचारी विवरण

तालिका नं. ५

सामुदायिक विद्यालय शिक्षक कर्मचारी विवरण

क्र. स.	विद्यालय	प्राथमिक			नि.मा.			माध्यमिक				उ.मा. अनुदान	विद्यालय कर्मचारी	
		दरवन्दी	राहत	जम्मा	दरवन्दी	राहत	जम्मा	दरवन्दी	राहत	अनुदान	जम्मा		का. स	वि.क.
१	गणेशकुण्ड मा.वि.	५	१	६	३	-	३	१	२	-	३	२	१	२
२	गणेशहिमाल आ.वि.	-	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
३	चन्द्रादेवी आ.वि.	१	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
४	भोगटेनी आ.वि.	२	१	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
५	झार्लाङ आ.वि.	१	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
६	वेन्दीदेवी मा.वि	१	३	४	-	-	-	-	-	४	४	-	१	२
७	ज्योति आ.वि.	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
८	लेकाली आ.वि.	१	०	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
९	टासी आ.वि.	१	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
१०	पवित्र आ.वि.	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
११	नेरकोमो आ.वि.	१	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
१२	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि.	३	१	४	-	-	-	-	-	१ नि	१	-	१	१
१३	रुद्रादेवी आ.वि.	२	१	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
१४	कुण्डदेवी आ.वि.	१	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
१५	झार्लाङ मा.वि	२	३	५	-	१	१	-	-	४	४	-	१	२
१६	शिंगलादेवी मा.वि	३	१	४	-	-	-	-	-	४	४	-	१	२
१७	बच्छलादेवी मा.वि.	५	-	५	३	-	३	६	-	-	६	-	१	२
१८	वृचेत मा.वि	५	२	७	-	३	३	-	-	४	४	-	१	२
१९	नारायणीदेवी आ.वि	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२०	स्थानियभुमे आ.वि.	३	-	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२१	चन्द्रादेवी आ.वि.	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२२	कन्यादेवी आ.वि.	२	१	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२३	निमलच्यात आ.वि.	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२४	सिमलडाँडा आ.वि	३	-	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२५	सत्यदेवी आ.वि.	३	-	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२६	सिंगाङ आ.वि.	२	१	३	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
२७	अमरज्योती आ.वि.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	
	जम्मा	५१	२४	७५	६	४	१०	७	२	१७	२६	४	२७	३२

- ❖ जम्मा बालविकासको २७ कोटा मध्ये ४ जनाको कोटा गाउँपालिकाद्वारा व्यवस्थापन भएको
- ❖ शुन्य दरवन्दी भएका माध्यमिक तहका ४ अनुदान मध्ये संघीय सरकारको २ र प्रदेश सरकारको १, स्थानीय सरकारको १ भएको ।

विश्लेषण

यस गा.पा. भित्र सञ्चालित २७ वटा सामुदायिक विद्यालयमा २७ जना बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता कार्यरत रहेका छन् जसमध्ये संघीय सरकारको अनुदानमा २३ जना र गा.पा. अनुदानमा ४ जना रहेका छन् । प्राथमिक तहमा जम्मा ७५ (स्थायी दरबन्दी ५१, राहत २४), निम्न माध्यमिक तहमा ११ (स्थायी दरबन्दी ६, राहत ४ र गा.पा. अनुदान १) र माध्यमिक तहमा १३ (स्थायी दरबन्दी ७, राहत २, उ.मा.वि अनुदान ४) वटा शिक्षक दरबन्दी रहेका छन् । माध्यमिक तहमा ० दरबन्दी भएका ४ वटा विद्यालयहरुमा वितरण गरिएको शिक्षण सहयोग अनुदान कोटा १६ वटा (संघीय अनुदान ८, प्रदेश अनुदान ४ र गा.पा. अनुदान ४) वटा रहेका छन् ।

त्यस्तै पालिकाभित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा जम्मा ६ जना प्रशासनिक कर्मचारी तथा २६ जना कार्यालय सहयोगी गरी ३२ जना विद्यालय कर्मचारीहरु कार्यरत छन् ।

२.३. सिकाइ उपलब्धि विवरण

यस शीर्षक अन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक बर्ष २०७७ को मुख्य ५ विषय (नेपाली, अंग्रेजी, गणित, विज्ञान र सामाजिक) को सिकाइ उपलब्धिलाई विषयगत, कक्षागत र तहगत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.३.१. सामुदायिक विद्यालय सिकाइ उपलब्धि विवरण

तालिका नं. ६

शैक्षिक बर्ष २०७७ को शैक्षिक उपलब्धि विवरण (कक्षा १–३)

कक्षा	नेपाली	अग्रेजी	गणित	विज्ञान	सामाजिक	कक्षागत औषत
१	६४	६४	६५	६३	६१	६३
२	६३	६४	६४	६१	६५	६३
३	६८	६५	५८	६०	६४	६३
विषयगत औषत	६५	६४	६२	६१	६३	तहगत - ६३

तालिका नं. ७

शैक्षिक बर्ष २०७७ को शैक्षिक उपलब्धि विवरण (कक्षा ४–५)

कक्षा	नेपाली	अग्रेजी	गणित	विज्ञान	सामाजिक	कक्षागत औषत
४	६०	६१	५२	६०	६०	५९
५	६२	६५	६०	६०	५९	६१
विषयगत औषत	६१	६३	५६	६०	६०	तहगत - ६०

तालिका नं. ८

शैक्षिक बर्ष २०७७ को शैक्षिक उपलब्धि विवरण (कक्षा ६-८)

कक्षा	नेपाली	अग्रेजी	गणित	विज्ञान	सामाजिक	कक्षागत औषत
६	६२	५९	५८	६०	५८	५९
७	६२	६५	६०	६०	५९	६१
८	६२	६०	५०	५६	५८	५९
विषयगत औषत	६२	६०	५६	५९	५८	तहगत - ५९

तालिका नं. ९

शैक्षिक बर्ष २०७७ को शैक्षिक उपलब्धि विवरण (कक्षा ९-१०)

कक्षा	नेपाली	अग्रेजी	गणित	विज्ञान	सामाजिक	कक्षागत औषत
९	६२	६१	५०	६०	६२	५९
१०	६३	५३	४५	५५	६५	५६
विषयगत औषत	६२	५७	४८	५८	६४	तहगत - ५८

विश्लेषण

यस गाउँपालिकाभित्रको विद्यालयहरूको शैक्षिक उपलब्धि विश्लेषण गर्दा कक्षा १-३ को कक्षागत औषत सिकाई उपलब्धि सबैभन्दा राम्रो रहेको पाइएको छ । कक्षा १-३ को कक्षागत औषत ६३ रहेको छ भने सबैभन्दा कम कक्षा १० को ५६ रहेको छ । आधारभूत तहमा सबैभन्दा कम कक्षागत औषत शैक्षिक उपलब्धि कक्षा कक्षा ६ र ८ को ५९ रहेको छ ।

विषयगत शैक्षिक उपलब्धि औषत विश्लेषण गर्दा सबै तहमा नेपाली र अंग्रेजी विषयको औषत बढी भएको पाइएको छ । जसअन्तर्गत कक्षा १-३ को नेपाली विषयको औषत ६५ रहेको छ भने कक्षा १-३ को सबैभन्दा कम विज्ञानको औषत शैक्षिक उपलब्धि ६० रहेको छ । त्यस्तै कक्षा ४-५ को नेपाली विषयको औषत ६१ रहेको छ भने कक्षा ४-५ को सबैभन्दा कम गणितको औषत शैक्षिक उपलब्धि ५६ रहेको छ । त्यसैगरी कक्षा ६-८ को नेपाली विषयको औषत ६२ रहेको छ भने कक्षा ६-८ को सबैभन्दा कम गणितको औषत शैक्षिक उपलब्धि ५७ रहेको छ । कक्षा ९-१० को नेपाली विषयको औषत ६२.५ रहेको छ भने कक्षा ९-१० को सबैभन्दा कम गणित विषयको औषत शैक्षिक उपलब्धि ४५.५ रहेको छ । समग्रमा सबैभन्दा कमजोर उपलब्धि गणित र विज्ञान विषयमा देखिएको छ ।

यसरी समग्र शैक्षिक उपलब्धि विश्लेषण गर्दा कक्षा १ देखि कक्षा १० सम्ममा कक्षागत र विषयगत उपलब्धि ५६ भन्दा माथि र ६३ भन्दा तल देखिन्छ । यसको आधारमा सम्पूर्ण तहको कक्षागत र विषयगत शैक्षिक उपलब्धि बृद्धि गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२.४. विद्यालयगत भौतिक विवरण

तालिका नं. १०
विद्यालयगत भौतिक विवरण

क्र स.	विद्यालयको नाम	जम्मा आवश्यक कोठा संख्या	कोठा संख्या	निर्माणाधिन कक्षाकोठा	नपुग कक्षा कोठा	शौचालय			पुस्तकालय	प्रयोगशाला		खानेपानीको सुविधा	खेल मैदान	फर्निचर आवश्यक (सेट)	बाल बगैचा जग्गा
						छात्रा	छात्र	जम्मा		विज्ञान	सूचना				
१	शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास-१	२२	१४	२	६	१	१	२	आगलागी	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	२०	
२	झार्लाङ आ.वि., खनियाबास-१	६	६		०	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१०	
३	टासी आ.वि., खनियाबास-१	६	६		०	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१०	
४	ज्योति आ.वि, खनियाबास-१	८	४		४	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१०	
५	झार्लाङ मा.वि., खनियाबास-२	२२	१६		६	२	२	४	छ	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१०	
६	बेन्दीदेवी मा.वि., खनियाबास-२	२२	१३		९	१	१	२	छ	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	१०	
७	पवित्रा आ.वि., खनियाबास-२	८	६		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	०	
८	लेकाली आ.वि., खनियाबास-२	६	६		०	२	२	४	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	०	
९	कुण्डदेवी आ.वि., खनियाबास-२	८	६		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	०	
१०	नेरकोमो आ.वि., खनियाबास-२	८	८		०	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	७	
११	वृचेत मा.वि., खनियाबास-३	२२	०	१८	४	१	१	२	छ	१	१	पर्याप्त	छैन	१०	
१२	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास-३	१२	४		८	१	१	२	छ	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	१५	
१३	सिंगाङ आ.वि., खनियाबास-४	८	७		०	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन		
१४	निमलच्यत आ.वि., खनियाबास-३	६	४		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छ	१०	
१५	चन्द्रदेवी आ.वि., खनियाबास-३	६	६		०	१	१	२	छैन	छैन	१	पर्याप्त	छ	५	
१६	गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास-४	२६	२३		३	२	२	४	छ	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१५	
१७	भोगटेनी आ.वि., खनियाबास-४	८	४		४	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१०	
१८	रुद्रादेवी आ.वि., खनियाबास-४	८	८		०	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छ	५	
१९	गणेश हिमाल आ.वि., खनियाबास-४	६	४		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	५	
२०	बच्छलादेवी मा.वि., खनियाबास-५	२८	२८		०	३	३	६	छ	१	१	आवश्यक छ	छैन	०	
२१	सिमलडाँडा आ.वि. खनियाबास-५	८	४		४	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छ	५	

क्र सं	विद्यालयको नाम	जम्मा आवश्यक कोठा संख्या	कोठा संख्या	निर्माणाधिन कक्षाकोठा	नपुग कक्षा कोठा	शौचालय			पुस्तकालय	प्रयोगशाला		खानेपानीको सुविधा	खेल मैदान	फर्निचर आवश्यक (सेट)	बाल बगैचा जग्गा
						छात्रा	छात्र	जम्मा		विज्ञान	सूचना				
२२	स्थानीय भूमे आ.वि., खनियाबास-५	८	४		४	१	१	२	छैन	छैन	छैन	आवश्यक छ	छैन	१०	
२३	कन्यादेवी आ.वि., खनियाबास-५	८	४		४	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	५	
२४	सत्यदेवी आ.वि., खनियाबास-५	८	२		६	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	१०	
२५	नारायणीदेवी आ.वि. खनियाबास-५	६	४		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	१०	
२६	चन्द्रादेवी आ.वि., खनियाबास-५	६	४		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छैन	०	
२७	अमरज्योति बा.वि. केन्द्र, खनियाबास-२	२	०		२	१	१	२	छैन	छैन	छैन	पर्याप्त	छ		

विश्लेषण

माथिको तालिका अनुसार २७ वटा विद्यालयहरूमध्ये १९ वटा विद्यालयहरूलाई अझै कक्षाकोठा अभाव रहेको देखिन्छ । ५ भन्दा बढी कक्षाकोठा नपुग्ने विद्यालयहरू ५ वटा छन् । २ देखि ४ कक्षाकोठा नपुग्ने विद्यालयहरू १४ वटा छन् । शौचालयको अवस्था हेर्दा १ वटा विद्यालयमा छात्रा शौचालय आवश्यक रहेको देखिन्छ । तर स्टाफहरुको लागि समेत गणना गर्दा अधिकांश विद्यालयहरुमा शौचालय अपुग रहेको तथ्याङ्कले बताउँदछ । पुस्तकालयको अवस्था हेर्दा ७ वटा विद्यालयमा पुस्तकालय भएको र बाँकी १९ वटामा विद्यालयमा पुस्तकालय नभएको देखियो । वडा नं. १ मा रहेको शिंगलादेवी मा.वि. मिति २०७८।०१।१९ गते भएको आगजनीमा विद्यालयको कार्यालय तथा पुस्तकालय पूर्ण रुपमा ध्वस्त भएकोले सो विद्यालयलाई पुस्तकालय कार्यक्रम थप गर्नुपर्ने देखिएको छ । प्रयोगशालाको अवस्था झनै कमजोर देखिन्छ जसमा विज्ञान प्रयोगशाला २ वटा र प्रविधि प्रयोगशाला ६ वटा मात्र रहेका छन् । खानेपानीको सुविधा हेर्दा १४ वटा विद्यालयमा आवश्यकता देखिन्छ । खेलमैदानको अवस्था विश्लेषण गर्दा २४ वटा विद्यालयको खेलमैदान नभएको देखिन्छ । आफ्नो जग्गा हुने विद्यालयहरू ९ वटा छन् जसमा १६ वटा विद्यालयका जग्गा १० रोपनी भन्दा बढी छन् । यसरी हेर्दा, कक्षाकोठा, शौचालय, खानेपानी, पुस्तकालय, प्रयोगशाला, खेलमैदान, जग्गा स्वामित्व लगायतका विषयमा आवश्यकताको आधारमा यथाशीघ्र व्यवस्थापन गर्नु आवश्यक देखिएको छ ।

२.५ सूचना प्रविधि विवरण

तालिका नं. ११
सूचना प्रविधि सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	फोन	इन्टरनेट	वेभसाईड	कम्प्युटर/ल्यापटप	टि.भि.	प्रोजेक्टर संख्या	सुचना पाटी	प्रिन्टर वा फोटोकपी	E हाजीरी
१	शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास-१	नभएको	आगलागी	नभएको	८	आगलागी	आगलागी	छ	१ थान	छैन
२	झार्लाङ आ.वि., खनियाबास-१	नभएको	छैन	नभएको	१ ल्यापटप	छैन	छैन	छ	छैन	छैन
३	टासी आ.वि., खनियाबास-१	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
४	ज्योति आ.वि, खनियाबास-१	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
५	झार्लाङ मा.वि., खनियाबास-२	नभएको	छ	नभएको	८	छ	१ थान	छ	१ थान	छैन
६	बेन्दीदेवी मा.वि., खनियाबास-२	नभएको	छ	नभएको	८	छ	१ थान	छ	१ थान	छैन
७	पवित्रा आ.वि., खनियाबास-२	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
८	लेकाली आ.वि., खनियाबास-२	नभएको	छैन	नभएको	१	छैन	छैन	छ	छैन	छैन
९	कुण्डदेवी आ.वि., खनियाबास-२	नभएको	छैन	नभएको	०	छैन	छैन	छ	छैन	छैन
१०	नेरकोमो आ.वि., खनियाबास-२	नभएको	छैन	नभएको	१	छैन	छैन	छ	छैन	छैन
११	वृचेत मा.वि., खनियाबास-३	नभएको	छ	नभएको	चोरी भएको	छ	१ थान	छ	१ थान	छैन
१२	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास-३	नभएको	छैन	नभएको	५ ल्यापटप	छ	छैन	छ	छैन	छैन
१३	सिंगाङ आ.वि., खनियाबास-३	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
१४	निमलच्यत आ.वि., खनियाबास-३	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
१५	चन्द्रदेवी आ.वि., खनियाबास-३	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
१६	गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास-४	नभएको	छ	नभएको	८	छ	१ थान	छ	१ थान	छैन
१७	भोगटेनी आ.वि., खनियाबास-४	नभएको	छैन	नभएको	१	छ	छैन	छ	छैन	छैन
१८	रुद्रादेवी आ.वि., खनियाबास-४	नभएको	छैन	नभएको	२	छैन	छैन	छ	छैन	छैन
१९	गणेश हिमाल आ.वि., खनियाबास-४	नभएको	छैन	नभएको	१	१ थान	छैन	छ	छैन	छैन
२०	बच्छलादेवी मा.वि., खनियाबास-५	नभएको	छ	नभएको	१०	२ थान	१ थान	छ	छैन	छैन
२१	सिमलडाँडा आ.वि. खनियाबास-५	नभएको	छैन	नभएको	१	१ थान	छैन	छ	छैन	छैन

क्रस.	विद्यालयको नाम	फोन	इन्टरनेट	वेभसाईड	कम्प्युटर/ल्यापटप	टि.भि.	प्रोजेक्टर संख्या	सुचना पाटी	प्रिन्टर वा फोटोकपी	E हाजीरी
२२	स्थानीय भूमे आ.वि., खनियाबास-५	नभएको	छैन	नभएको	२	१ थान	छैन	छ	छैन	छैन
२३	कन्यादेवी आ.वि., खनियाबास-५	नभएको	छैन	नभएको	२	१ थान	छैन	छ	छैन	छैन
२४	सत्यदेवी आ.वि., खनियाबास-५	नभएको	छैन	नभएको	१	१ थान	छैन	छ	छैन	छैन
२५	नारायणीदेवी आ.वि. खनियाबास-५	नभएको	छैन	नभएको	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	छैन
२६	चन्द्रादेवी आ.वि., खनियाबास-५	नभएको	छैन	नभएको	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	छैन

विश्लेषण

यसरी माथिको तालिका हेर्दा खनियाबास गाउँपालिकाभित्र रहेका २६ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा सूचना प्रविधिको पहुँच कमजोर देखिएको छ । प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा टेलिफोनको सुविधा रहेको विद्यालयको संख्या ० देखिन्छ । त्यस्तै ६ वटा विद्यालयमा इन्टरनेटको पहुँच रहेको पाइएको छ । भने बेबसाइड निर्माण गरिएको विद्यालयको संख्या ० रहेको छ । विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षाको लागि अत्यावश्यक मानिने कम्प्युटरको संख्या हेर्दा २३ वटा विद्यालयमा मात्रै कम्प्युटर/ल्यापटप रहेको छ भने बाँकी ३ वटामा ल्यापटप/कम्प्युटरको संख्या ० रहेको छ । सूचना प्रविधिको कार्यक्रम परेका मा.वि. हरुबाट नजिकका आ.वि. हरुले १ थान ल्यापटप पछि फिर्ता गर्ने सर्तमा बुझिलिएका छन् । प्रिन्टर र फोटोकपी जम्मा ६ वटा विद्यालयमा मात्र रहेको देखियो जसमध्ये शिंगलादेवीमा आगजनीमा परी फोटोकपी र प्रिन्टर नष्ट भएको समेत पाइयो । त्यस्तै १९ वटा विद्यालयमा विद्यार्थीको लागि खनियाबास गाउँपालिका र नेपाल युथ फाउण्डेशनको संयुक्त लगानीमा स्मार्ट टि.भि. व्यवस्थापन गरिएको छ । प्रोजेक्टर भएको विद्यालय ६ वटा रहेकोमा १ विद्यालयको आगजनीमा परी नष्ट भएको छ । हालसम्म यस पालिका अन्तर्गतका कुनै पनि विद्यालयमा ई-हाजिरीको व्यवस्था भएको छैन ।

२.६ विविध

२.६.१. सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, पुस्तकालय तथा अन्य संघसंस्था

खनियाबास गाउँपालिका क्षेत्रभित्र शैक्षिक विकासका लागि सामुदायिक सिकाइ केन्द्र र पुस्तकालयको अवस्था अध्ययन गर्दा ३ वटा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरु अस्तित्वमा रहेको देखिन्छ । साविकको झार्लाङ गा.वि.स. मा रहेको झार्लाङ सामुदायिक सिकाइ केन्द्र हालसम्म पनि आफ्ना गतिविधिहरु संचालन गरी संघीय सरकारको अनुदान प्राप्त गर्न सफल भइरहेको देखिएको छ भने साविकको दार्खा गा.वि.स. मा रहेको दार्खा मेलमिलाप सामुदायिक सिकाइ केन्द्र विगत २ आ.व. देखि गतिविधि विहिन बनी संघीय सरकारको ससर्त अनुदानबाट समेत बञ्चित रहेको छ । साविकको सत्यदेवी गा.वि.स. मा रहेको सत्यदेवी सामुदायिक सिकाइ केन्द्र पनि आफ्ना क्रियाकलापहरुमा सक्रिय रहि सरकारी अनुदान लिई रहेको छ ।

स्थानीय तहमा अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा एवं जीवन पर्यन्त शिक्षाका अवसरहरु आफ्ना सेवा क्षेत्र भित्र प्रवाह गरी साक्षरता दर वृद्धि गर्न नेपाल सरकारबाट स्थापना गरिएको सामुदायिक सिकाइ केन्द्र हाल बजेट तथा व्यवस्थापनमा असफल जस्तै देखिएको छ । भविष्यमा गा.पा. भित्र संचालन गरिने अनौपचारिक, वैकल्पिक तथा जीवन पर्यन्त सिकाइका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने जिम्मा सक्षम, सबल र सक्रिय सामुदायिक केन्द्रले मात्र लिन सक्ने भएकोले पालिका भित्रका क्रियाशील सिकाइ केन्द्रहरुलाई सबल र सक्रिय बनाउन अत्यन्त आवश्यक देखिएको छ । साथै हाल गा.पा. भित्र ५ वटा वडा रहेका र ३ वटा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरु रहेकोले गा.पा. ले आफ्नै स्रोतबाट बजेट व्यवस्थापन गरी प्रत्येक वडामा कम्तिमा १ सामुदायिक सिकाइ केन्द्र स्थापना गर्ने र अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षाका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवारी दिन बाञ्छनीय देखिन्छ ।

यस गा.पा. मा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र बाहेक अन्य कुनै सार्वजनिक पुस्तकालयहरु हाल संचालनमा नभएकोले गा.पा. मा एउटा सार्वजनिक पुस्तकालय स्थापना शैक्षिक सूचना केन्द्रका रुपमा विकसित गर्न आवश्यक छ । सोका लागि गा.पा. तथा गा.पा. मा सेवारत विभिन्न संघ संस्थाहरुको समन्यात्मक र सहयोगात्मक वातावरणको खाचो देखिन्छ ।

परिच्छेद ३

शैक्षिक योजना, नीति, रणनीति तथा कार्यक्रमहरु

३.१ दूरदृष्टि

शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरी अनिवार्य, निःशुल्क रुपमा आधारभूत प्राविधिक, व्यवसायिक र प्रविधि युक्त शिक्षाका माध्यमबाट सुसंस्कृत, दक्ष र सक्षम नागरिक उत्पादन गर्नुका साथै नवप्रवर्तक, समावेशी र समतामूलक समाज निर्माण गर्नु ।

३.२ लक्ष्य

खनियाबास गाउँपालिका शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गरी उच्च, दक्ष जनशक्तिको आधार तयार गर्दै सरोकारवालाहरूलाई जिम्मेवार बनाई प्रमुख पूर्वाधारको रुपमा अवलम्बन गरी शिक्षालाई व्यवहारिक जीवन, सिकाइ र प्रविधिसँग जोड्नु शिक्षाको प्रमुख लक्ष्य रहनेछ ।

३.३ उद्देश्य

१. आवश्यकता अनुसार सूचना तथा संचार प्रविधि एवं वैकल्पिक माध्यमबाट आधारभूत शिक्षामा सबै बालबालिकाहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने र माध्यमिक शिक्षालाई निःशुल्क गरी उच्च शिक्षाको लागि आधार तयार गर्ने ।
२. बालबालिकाहरूलाई व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षातर्फ आकर्षण गराई सीपयुक्त र स्वरोजगार प्राप्त गर्न सक्षम नागरिक तयार गर्ने ।
३. विद्यालय शिक्षाको शैक्षिक गुणस्तर तथा उपलब्धि वृद्धि गर्नका लागि विद्यालयका सबै सरोकारवालाहरूको व्यवस्थापकीय, प्रशासनिक र व्यवसायिक रुपले दक्षता वृद्धि गराई आ-आफ्नो कार्य तथा क्षेत्रप्रति पूर्ण जिम्मेवार र जवाफदेहि बनाउने ।
४. विभिन्न प्रकारका प्रभावहरूबाट मुक्त गरी विद्यालयमा स्वस्थ शैक्षिक वातावरण कायम गर्ने ।
५. अनौपचारिक तथा खुला शिक्षाको माध्यमबाट शिक्षाको मूलधारभन्दा बाहिर रहेका सबै नागरिकहरूलाई समन्यायिक रुपले जीवन पर्यन्त शिक्षाको अवसर सिर्जना गर्ने ।
६. विद्यालयका सम्पूर्ण पूर्वाधारहरूलाई विपद् प्रतिरोधी र अपाङ्गमैत्री बनाउन आवश्यकताका आधारमा प्राथमिकता तोकी सोही अनुरुपका पूर्वाधारहरु निर्माण गर्ने ।
७ विद्यालय अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई चुस्त, दुरुस्त एवं उद्देश्य र परिमाणमुखी बनाउने ।

३.४ गाउँ शिक्षा योजनाका नीति, रणनीति तथा कार्यक्रमहरू

३.४.१ बाल तथा आधारभूत शिक्षा :

नीति १ : बाल तथा आधारभूत तहको शिक्षा निःशुल्क एवम् अनिवार्य गर्दै छात्रवृत्ति, सहायता कार्यक्रम, दिवा खाजा मार्फत् पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) विद्यालय शिक्षाको आधारका रुपमा बाल तथा आधारभूत तहको शिक्षालाई जोड दिँदै अनिवार्य र निःशुल्क शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने,

ख) छात्रा, दलित, विपन्न, सीमान्तकृत, अनाथ तथा अपाङ्गता भएका विद्यार्थी पहिचान गरी छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्ने,

ग) दिवा खाजा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी गर्दै लैजाने,

नीति २ : व्यवस्थित विद्यालय भवन, कक्षाकोठा, फर्निचर, बालउद्यान सहित विद्यालयमा सिकाइमैत्री, बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री वातावरणको निर्माण गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) सुविधा सम्पन्न बालकक्षा व्यवस्थापन गर्ने,

ख) बाल उद्यान निर्माण

नीति ३ : सह एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप, प्रतिभाको खोजी, स्थानीय पाठ्यक्रम जस्ता क्रियाकलापको माध्यमबाट समय सापेक्ष ज्ञान, सीप प्रदान गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) तहगत रुपमा शिक्षक विद्यार्थी दुबैका लागि प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,

ख) स्व-अध्ययन र स्व मूल्याङ्कन पद्धतिको विकास गर्ने,

ग) खेलकुद, व्यायाम, कला लगायतका पाठ्यान्तर क्रियाकलाप सञ्चालनमा जोड दिने,

घ) अतिरिक्त क्रियाकलापलाई प्रभावकारी सिकाइको माध्यमका रुपमा उपयोग गर्ने,

ङ) वडास्तरीय प्रतिभा पहिचान गरी गाउँपालिकाद्वारा प्रवर्द्धन गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

च) स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गर्नका लागि आवश्यकताक आधारमा विषयवस्तु छनोट गरी पाठ्यक्रमको प्रारुप तयार गर्नको लागि एउटा संयन्त्र निर्माण गर्ने ।

नीति ४ : पुस्तकालय र सूचना प्रविधिको सुविधा सहित प्रमुख सरोकारवालाहरुलाई तालिम सहित शिक्षण, सिकाइ र व्यवस्थापनमा सक्षम बनाइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्दै बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन तथा बालमैत्री सिकाइको वातावरण निर्माण गर्ने,

ख) शिक्षण सामग्री निर्माण र प्रयोगमा उत्प्रेरित गर्दै श्रव्यदृश्य सामग्रीका माध्यमबाट शिक्षण गर्ने प्रबन्ध मिलाउने,

ग) प्रत्येक विद्यालयमा बाल सामग्री सहितको पुस्तकालय निर्माण र प्रयोगको सुनिश्चितता गर्ने,

घ) शिक्षक तालिम, शिक्षक सञ्जालतथा शिक्षण परामर्शको व्यवस्था गर्ने,

ङ) शिक्षण योजना निर्माण र कार्यगत अनुसन्धानलाई शिक्षण सिकाइको अभिन्न अङ्गका रुपमा प्रयोग गर्ने,

च) शिक्षक विद्यार्थी प्रोत्साहनका कार्यक्रममा जोड दिने,

छ) कक्षा ३ सम्म कक्षा शिक्षणको व्यवस्था अवलम्वन गर्ने,

कार्यक्रमहरू

क) दिवा खाजा व्यवस्थापन
ख) शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन
ग) बालविकास स.का. प्रोत्साहन भत्ता
घ) बालविकास स.का. तालिम
ङ) स्मार्ट टेलिभिजन
च) छात्रवृत्ति आधारभूत दलित/छात्रा
छ) अति विपन्न छात्रवृत्ति
ज) आधारभूत शिक्षक तालिम
झ) ICT तालिम
ञ) बालमैत्री शौचालय
ट) खेल सामाग्री व्यवस्थापन
ठ) बालउद्यानको व्यवस्था
ड) स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण/ प्रबोधीकरण
ढ) प्रतिभाको खोजी
ण) विद्यालय अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम
त) अतिरिक्त क्रियाकलाप
थ) पुस्तकालय
द) बुक कर्नर
ध) विद्यार्थी भर्ना (अभियान) कार्यक्रम
न) बालमैत्री वडा घोषणा कार्यक्रम बालक्लब व्यवस्थापन (वडामार्फत्)
प) विद्यार्थी, शिक्षक स्वास्थ्य परीक्षण
फ) कला प्रवर्तन (नृत्य, गायन, बाध्यबाधन/खेलकुद प्रशिक्षण)
ब) बाल दिबस
भ) नमूना विद्यालय सुधार
म) बा.वि.स.का. र कर्मचारी प्रोत्साहन
य) विद्यालय छाडेका विद्यार्थी सहायता कार्यक्रम
र) आमा समूह वा भेला

३.४.२ माध्यमिक शिक्षा

नीति १ : माध्यमिक शिक्षा निःशुल्क गर्दै पहुँच विस्तारका लागि छात्रवृत्ति, सहायता, अनुदानको नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरू

क) आधारभूत शिक्षा पूरा गरेका गाउँपालिका भित्रका बालबालिकालाई माध्यमिक शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने,

ख) अपाङ्गता भएका, दलित र विपन्न विद्यार्थी पहिचान गरी छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्ने,

नीति २ : विषयगत शिक्षक, तालिम, योजना, प्रयोगशाला तथा सूचना प्रविधिको व्यवस्था गरी शिक्षामा जीवनोपयोगी र व्यवहार कुशल सीपहरु हाँसिल गराई गुणस्तर र उपलब्धि बृद्धिको नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) सबै माध्यमिक विद्यालयमा योग्य र तालिम प्राप्त विषयगत शिक्षक क्रमशः व्यवस्थापन गर्ने,

ख) प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला, सूचना प्रविधि प्रयोगशाला, विषयगत प्रयोगशाला तथा शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन कक्षको प्रवन्ध गर्ने,

ग) सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने,

घ) विषयगत शिक्षक तालिम, शिक्षक सञ्जाल तथा शिक्षण परामर्शको व्यवस्था गर्ने,

ङ) शिक्षण योजना निर्माण र कार्यगत अनुसन्धानलाई शिक्षण सिकाइको अभिन्न अङ्गका रुपमा प्रयोग गर्ने ।

नीति ३ : सह एवम् अतिरिक्त क्रियाकलाप प्रतिभाको खोजी जस्ता क्रियाकलापको माध्यमबाट बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकासमा टेवा पुऱ्याइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) विषयगत रुपमा शिक्षक विद्यार्थी दुवैका लागि प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,

ख) स्वअध्ययन र स्वःमूल्याङ्कन पद्धतिको विकास गर्ने,

ग) खेलकुद, व्यायाम, कलालगायतका पाठ्यान्तर क्रियाकलाप सञ्चालनमा जोड दिने,

घ) अतिरिक्त क्रियाकलापलाई प्रभावकारी सिकाइको माध्यमका रुपमा उपयोग गर्ने,

ङ) वडास्तरीय प्रतिभापहिचान गरी गाउँपालिकाद्वारा प्रवर्द्धन गर्ने,

च) विद्यार्थी परामर्श सेवालाई प्रवर्द्धन गर्ने ।

नीति ४ : व्यवस्थित विद्यालय भवन, कक्षाकोठा, फर्निचर, बालउद्यान सहित सिकाइमैत्री, बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) बालबगैंचा निर्माण गरी हरित विद्यालयको अवधारणा अनुरुप विद्यालय वातावरण सुदृढीकरण गर्ने ।

ख) विद्यालयमा निर्माण हुने सम्पूर्ण भौतिक संरचनालाई बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री र विपद् प्रतिरोधी बनाउने ।

ग) विद्यालयलाई विशुद्ध शैक्षिक र सिकाइ केन्द्रका रुपमा विकास गर्ने ।

नीति ५ : प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षालाई जोड दिँदै एक वडा एक अग्रणी विद्यालयको नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामा जोड दिने,

ख) प्रत्येक वडामा एउटा माध्यमिक विद्यालयलाई अग्रणी विद्यालयका रुपमा विकास गर्ने,

ग) STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) लाई शिक्षा प्रणालीमा जोड दिने,

कार्यक्रमहरू

क) इ पुस्तकालय
ख) विज्ञान प्रयोगशाला
ग) IT ल्याब
घ) शिक्षक विद्यार्थी मनो परामर्श
ङ) अतिरिक्त क्रियाकलाप व्यवस्थापन
च) प्रतिभाको खोजी
छ) लेखा व्यवस्थापन तालिम
ज) एक वडा एक अंग्रेजी कार्यक्रम
झ) विद्यार्थी क्षमता अभिवृद्धि
ञ) पूर्व विद्यार्थी समाज/संगठन
ट) पाठ्पुस्तक व्यवस्थापन
ठ) राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड
ड) समुदायमा शिक्षक
ढ) सिकाइ सहजीकरण सामग्री
ण) जुरेस/नाटा/बालक्लब/सरसफाई क्लब
त) विषयगत प्रयोगशाला
थ) निःशुल्क पा.पु. व्यवस्थापन
द) विद्यालय छाडेका विद्यार्थी सहायता
ध) शैक्षिक अनुसन्धान प्रोत्साहन
न) सामुदायिक सिकाइ केन्द्र विस्तार र सुदृढीकरण

३.४.३. प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षा

नीति १ : प्राविधिक, बहुप्राविधिक र व्यवसायिक शिक्षामा जोड दिई मध्यम स्तरको जनशक्ति उत्पादन गर्ने र उत्पादित जनशक्ति व्यवस्थापनको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) मध्यम स्तरको प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनमा जोड दिने,

ख) बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापनाको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी पूर्वाधार विकास गर्ने,

ग) उत्पादन भएका प्राविधिक जनशक्तिलाई प्रयोग गर्न सकिने क्षेत्रहरूको अध्ययन गरी उच्चतम उपयोग गर्ने,

घ) कृषि प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालनलाई प्रोत्साहित गर्ने,

नीति २ : छात्रवृत्ति, प्रोत्साहन अनुदान र व्यवसायिक पाठ्यक्रमद्वारा प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षामा पहुँच विस्तार गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) प्राविधिक शिक्षालयहरूलाई सुदुढीकरण गर्दै लैजाने,
ख) एक टोल एक प्राविधिक जनशक्तिको नीति लिने,
ग) स्थानीय स्तरमा सम्भावना रहेका व्यावसायिक शिक्षाका विधाहरू खोजी गर्ने र पाठ्यक्रम तयार गरी लागू गर्ने ।

कार्यक्रमहरू

क) पालिका भित्र कम्तिमा एक बहु प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना गर्ने,
ख) एक टोल एक प्राविधिक उत्पादनका निम्ति आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
ग) प्राविधिक विद्यालयको व्यवस्थापनका लागि आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने,
घ) गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने ।

३.४.४. उच्च शिक्षा

नीति १ : पालिका भित्र आगामी ५ वर्षमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा एउटा स्नातक तहको बहुमुखी कलेज स्थापना गरी संचालन गर्ने ।

रणनीतिहरु

क. गाउँपालिकाभित्र संचालन भएको भौतिक पूर्वाधर एवं मानवीय स्रोतको आधारमा एक मा.वि. लाई स्नातक तहको बहुमुखी क्याम्पसको रुपमा विकास गर्ने ।

ख. विहानी सत्रमा पढाइ हुने गरी आवश्यक भौतिक पूर्वाधार तयार गर्ने ।

ग. हाल नीलकण्ठ क्याम्पस, धादिङ बेसीको शाखाको रुपमा भर्चुअल पद्धतिबाट संचालन भइरहेको सो संस्थालाई ५ वर्षभित्रमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन लिने प्रक्रिया आगामी वर्ष नै शुरु गरिने ।

घ. बहुमुखी क्याम्पसका लागि आवश्यक मानवीय स्रोतलाई मध्यनजर गर्दै अब रिक्त हुने नि. माध्यमिक र माध्यमिक तहका शिक्षक नियुक्तिमा विषयगत रुपमा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गरेको उम्मेदवारलाई प्राथमिकता दिने ।

ङ. टाढाबाट अध्ययनको लागि आउने विद्यार्थीहरुका लागि एउटा छात्रावासको व्यवस्था गर्ने ।

च. गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृद्धिको व्यवस्था मिलाउने ।

कार्यक्रमहरु

क) बहुमुखी क्याम्पस संचालन,
ख) गरिब तथा जेहन्दार छात्रवृत्ति,
ग) शैक्षिक अनुसन्धानका लागि प्रोत्साहन,

घ) अभिभावक भेला,
ङ) छात्रावासको व्यवस्था,
च) एक घर एक स्नातक कार्यक्रम ।

३.४.५. जीवनपर्यन्त शिक्षा

नीति १ : सामुदायिक सिकाइ केन्द्र एवम् सार्वजनिक पुस्तकालयहरूको स्थापना तथा सुदृढीकरण गरी प्रविधिको समेत विस्तारको साथै साक्षरोत्तर र पुस्ता हस्तान्तरणजस्ता अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) साक्षरता शिक्षा प्राप्त नागरिकलाई विभिन्न विषयका साक्षरोत्तर शिक्षाको प्रबन्ध गर्ने,
ख) प्रत्येक वडामा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र स्थापना, सञ्चालन र सुदृणीकरण गर्ने,
ग) गाउँपालिकामा एक पुस्तकालय सञ्चालन गर्ने,
घ) जेष्ठ नागरिक अनुभव आदान प्रदान तथा पुस्ता हस्तान्तरण सम्बन्धी अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
ङ) आधुनिक सूचना प्रविधि प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्दै जीवनोपयोगी भिडियो, नाटक, संवाद, प्रदर्शन तथा आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

नीति २ : पूर्व शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थीको सञ्जाल निर्माण गरी र शैक्षिक लगानीकर्ताका समेत सहभागिता सुनिश्चित गराउँदै योगदानमैत्री वातावरणबाट सिकाइ सबल बनाइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) स्वास्थ्य, कृषि, पोषण, योग, ब्यायाम, आचरण, जीवनशैली, साहित्य, धर्म संस्कृति लगायत क्षेत्रका विज्ञहरूको प्रयोग गरी सामुदायिक अध्ययन केन्द्र र विद्यालय मार्फत् गोष्ठी सेमिनार आयोजना गर्ने,
ख) जीवन जिउने कला, जीवनोपयोगी शिक्षा गृहिणी शिक्षा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने,
ग) प्रत्येक वडामा पूर्व शिक्षक, कर्मचारी, समाजसेवी, आदिको समन्वयमा निरन्तर सिकाइ कार्यक्रम निर्माण र प्रयोगको वातावरण निर्माण गर्ने,
घ) सरोकारवाला, एन.जि.ओ., आइ.एन.जि.ओ., सि.वि.ओ., पूर्व विद्यार्थीहरूको सञ्जाल लगायतका संघ संस्थाका कार्यक्रमहरूलाई गाउँपालिकाको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने,

नीति ३ : पालिकामा १ संग्राहलय साथै एक वडा एक खेलमैदानको नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) मानव जीवनमा आईपर्ने घटना, व्यवहार र संस्कृति झल्कने गरी सङ्ग्रहालय स्थापना गर्ने ।
ख) एक वडा एक खेल मैदान नीति अवलम्बन गर्ने,

कार्यक्रमहरू

क) पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम,
ख) NGOs/CBOs संजाल निर्माण,

ग) एक वडा एक खेल मैदान,
घ) सांस्कृतिक प्रदर्शनी,
ङ) सांस्कृतिक संग्राहलय/सार्वजनिक पुस्तकालय,
च) निवृत शिक्षक कर्मचारी संजाल,
छ) गाउँपालिका गान र विद्यालय गान ।

३.४.६. जनशक्ति व्यवस्थापन र पेशागत विकास

नीति १ : शिक्षकलाई ल्यापटप वितरण, प्रविधिमैत्री तालिम र पेशागत क्षमता अभिवृद्धि तालिम संचालन गरी रोष्टर उत्पादन, उत्कृष्ट शिक्षक छनौट र कार्य सम्पादनलाई मूल्याङ्कनको आधार बनाइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) शिक्षकहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्दा सूचकका आधारमा गर्ने,

ख) शिक्षकलाई प्रत्येक वर्ष छोटो अवधिको विषयगत पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था गर्ने,

ग) उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कारका लागि सूचक निर्माण गरी लागू गर्ने,

घ) शिक्षकहरुको विषयगत रोष्टर तयार गर्ने,

ङ) शिक्षकलाई प्रविधि मैत्री बनाउदै लैजाने,

च) शिक्षक ल्यापटप व्यवस्थापन कार्यक्रम ।

नीति २ : न्यून दरबन्दी भएका विद्यालयमा शिक्षक अनुदान उपलब्ध, शिक्षक गोल्डेन ह्याण्डसेक नीति लिई सक्षम जनशक्ति व्यवस्थापनको नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरु

क) न्यून दरबन्दी भएका विद्यालयहरूमा शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान दिने,

ख) २० वर्ष स्थायी सेवा र ५० वर्ष उमेर पूरा गरेका शिक्षकलाई गोल्डेन ह्यान्सेक नीति लिने,

नीति ३ : विद्यालय कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

रणनीतिहरु

क) विद्यालय कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका लागि तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने,

ख) कार्यरत कम्प्युटर शिक्षकलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गर्ने र कक्षा ६ भन्दामाथि सञ्चालित विद्यालयहरूमा कम्प्युटर शिक्षकहरूको दरबन्दी व्यवस्था क्रमशः गर्ने

ग) शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्ने, त्यसबाट शिक्षक कमी भएका विद्यालयमा थप शिक्षकको व्यवस्थापन गर्ने,

घ) रिक्त पद व्यवस्थापनका लागि निश्चित प्रबन्ध गर्ने ।

कार्यक्रमहरू

क) मासिक प्र.अ. बैठक
ख) अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम
ग) विद्यालयसुधार योजना/लेखा परीक्षण/सामाजिक परीक्षण
घ) प्रर्वतनात्मक शिक्षक डायरी
ङ) विद्यार्थी लगबुक
च) विद्यालय नक्साङ्कन, विद्यालय मर्ज, तह मिलान, दरबन्दी मिलान
छ) नमूना विद्यालय अवलोकन भ्रमण
ज) पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण
झ) जन प्रतिनिधिहरूसँग शैक्षिक सवालमा अन्तरक्रिया
ञ) महिला सुत्केरी विदामा सट्टा शिक्षक अनुदान
ट) शिक्षक न्यून दरबन्दी भएका विद्यालयहरूमा शिक्षक अनुदान
ठ) शिक्षक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम
ड) वि.व्य.स./शि.अ.संघ पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धि
ढ) कार्यमूलक अनुसन्धान, मामला अध्ययन
ण) विपद्, पोषण र लैङ्गिकता सम्बन्धी तालिम
त) सेवा निवृत्त शिक्षक सम्मान
थ) गोल्डेन ह्यानचेक कार्यक्रम
द) शिक्षक कर्मचारी नियुक्ति व्यवस्थापन

३.४.७. विद्यालय व्यवस्थापन

नीति १ : विद्यालयमा गठन गरिने विभिन्न समितिहरु प्रचलित कानुनको आधारमा गरी ती समितिहरुलाई आ-आफ्नो काम र कर्तव्यप्रति जिम्मेवारी बनाई विद्यालय व्यवस्थापनमा सक्षम बनाउने ।

रणनीतिहरू

क) सबै विद्यालयमा वि.व्य.स. र शि.अ.सं. गठन गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र वि.व्य.स. को सन्जाल निर्माण गर्ने,
ख) अभिभावकहरूलाई विद्यालय व्यवस्थापनमा क्रियाशील गराउने,
ग) विद्यालय सुधार योजना र सामाजिक परीक्षण, लेखा परीक्षणलाई विद्यालय व्यवस्थापनको आधार बनाउने,
घ) बार्षिक उत्सव, अभिभावक भेला तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्ने,

नीति २ : विद्यालयको शैक्षिक उपलब्धि तथा गुणस्तर सुदृढीकरणका लागि विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने ।

रणनीतिहरू

क) वातावरण मैत्री विद्यालय निर्माणका लागि CGP (Clean, Green, Peace) को अभियान सञ्चालन गर्ने,

ख) विद्यालय नक्साङ्कन, मर्ज तथा तह र दरबन्दी मिलान कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने,

ग) कक्षा व्यवस्थापन, समय र कार्यको व्यवस्थापनमा सरोकारवालाहरूलाई सक्रिय गराउने,

घ) कक्षा शिक्षण र बहुकक्षा शिक्षणलाई आवश्यकता अनुसार उपयोग गर्ने,

नीति ३ : विभिन्न क्रियाकलापहरुका माध्यमबाट विद्यालयका विभिन्न समिति तथा सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

रणनीतिहरू

क) नमूना विद्यालय अवलोकन तथा अनुभव आदान प्रदान कार्यक्रमलाई योजनाबद्ध रुपमा अगाडि बढाउने,

ख) गुणस्तर मापनका आधारमा विद्यालयहरूको स्तरोन्नति तथा श्रेणी निर्धारणमा जोड दिने ,

ग) गाउँपालिका भित्रका विद्यालयलाई आधुनिक र सुविधा सम्पन्न सभा हल निर्माण गर्ने,

घ) विद्यालयलाई पर्याप्त कक्षाकोठा, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, शौचालय, खेलमैदानको व्यवस्था गर्ने,

कार्यक्रम

क) विद्यालयहरुमा वि.व्य.स. र शि.अ. संघ संजाल निर्माण गर्ने

ख) वि.सु.यो., सामाजिक परीक्षण र लेखा परीक्षणलाई विद्यालय मूल्याङ्कनको आधार बनाउने

ग) वार्षिक उत्सव, अभिभावक भेला तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गर्ने

घ) विद्यालयलाई वातावरण मैत्री बनाउन CGP को अवधारणा लागू गर्ने

ङ) विद्यालय नक्सांकन, मर्ज, तह तथा दरबन्दी मिलानलाई नियमित गर्ने

च) शैक्षिक गुणस्तर र उपलब्धि अभिवृद्धिमा सरोकारवालाहरुलाई जिम्मेवार बनाउने

छ) सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम संचालन गर्ने

ज) अनुभव आदान प्रदानका लागि सरोकारवालाहरुलाई नमूना विद्यालय अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने

झ) शैक्षिक गुणस्तर, विद्यालयको वातावरण, विद्यार्थी उपलब्धिलाई विद्यालय मूल्याङ्कनको प्रमुख आधार बनाउने

ञ) आमा भेलालाई नियमित रुपमा संचालन गर्ने

ट) पूर्व विद्यार्थी समाज/संजाल निर्माण गरी विद्यालय व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउने

३.४.८ भौतिक व्यवस्थापन

नीति १ : विद्यालयहरुमा आधारभूत रुपमा आवश्यक विपद् प्रतिरोधी एवम् अपाङ्गमैत्री भौतिक पूर्वाधारको निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरू

क) सबै विद्यालयमा आधारभूत रुपमा आवश्यक पर्ने कक्षा कोठा, फर्निचर, खेलमैदान, शौचालय, खानेपानी, घेरावार तथा सभाहल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । भौतिक निर्माण कार्य गर्दा विपद् प्रतिरोधी पूर्वाधार निर्माणमा विशेष जोड दिई जिल्ला स्तरीय सरकारी निकाय वा अन्य संघ संस्था, प्रदेश सरोकार र संघीय सरकारहरुसँग समन्वय गर्ने ।

ख) भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा विद्यालयको व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ र स्थानीय समुदायलाई जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउने ।

ग) निर्माण भएका विभिन्न भौतिक पूर्वाधारहरुको नियमित रुपमा आवश्यकतानुसार मर्मत संभार गर्ने ।

घ) भौतिक संरचनाको गुणस्तर, स्तरीय कक्षाकोठा, भवन आदिको निर्धारित मापदण्ड अनुसार तयार गर्ने ।

ङ) सबै विद्यालयहरुमा एकै प्रकारको रङ प्रयोग गरी रङ्गरोगन गर्ने ।

च) विद्यालयहरूमा आवश्यक न्यूनतम कक्षाकोठा तपसिल बमोजिम हुनेछ । कक्षाकोठाको साइज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

बालकक्षा मात्र चलेको विद्यालयमा	२ कोठा
कक्षा ३ सम्म चलेको विद्यालयमा	६ कोठा
कक्षा ५ सम्म चलेको विद्यालयमा	८ कोठा
कक्षा ८ सम्म चलेको विद्यालयमा	१२ कोठा
कक्षा १० सम्म चलेको विद्यालयमा	१८ कोठा
कक्षा १२ सम्म चलेको विद्यालयमा	२२ कोठा

कार्यक्रमहरू

क) कक्षा कोठा निर्माण
ख) खानेपानी
ग) विद्यालय घेरावार
घ) सभा हल निर्माण
ङ) चमेना गृह व्यवस्थापन
च) भौतिक मर्मत संभार
छ) शिक्षा शाखा प्रशासनिक खर्च
ज) फर्निचर

३.४.९ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

नीति १ : शिक्षालाई प्रविधिसँग जोड्न इन्टरनेट पहुँच विस्तार गरी शिक्षक सबलीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) विद्यालय शिक्षालाई सूचना तथा प्रविधिमैत्री बनाउन पूर्वाधार तयार गर्ने,

ख) हरेक शिक्षकलाई सूचना तथा प्रविधि तालिम उपलब्ध गराउने,

ग) हरेक विद्यालयमा Broadband Internet को पहुँच सुनिश्चित गर्ने

घ) एक शिक्षक एक ल्यापटपको नीति लागू गर्ने,

ङ) अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई उचित वातावरणमा प्राविधिक शिक्षण सिकाई प्रदान गर्ने,

नीति २ : सूचनामा सरोकारवालाको पहुँच सुनिश्चित गर्दै प्रविधिमा सूचना सञ्जाल वृद्धि गरिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) हरेक कक्षाकोठामा Smart Board को प्रयोग सुनिश्चित गर्ने,

ख) विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक क्षेत्रमा सूचना प्रविधि प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने,

ग) परीक्षा प्रणाली सुधारका लागि प्रविधि प्रयोगको सुनिश्चितता गर्ने,

घ) विद्यालयमा IEMIS व्यवस्थापन गर्ने,

ङ) शैक्षिक पोर्टल, वेवसाइट र एप्स निर्माण गर्ने र एकीकृत माध्यमबाट लागू गर्ने,

च) विद्यालय सूचना अधिकारीको व्यवस्था गर्ने,

नीति ३ : शैक्षिक अनुसन्धानलाई सिकाइसँग, व्यवहारसँग जोडिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) इलाइब्रेरी व्यवस्थापन गर्ने,

ख) सूचना प्रविधि मार्फत् शिक्षालाई जनस्तरसम्म पुऱ्याउन विद्यालयलाई सूचना केन्द्रको रुपमा विकास गर्ने,

कार्यक्रमहरू

क) इन्टरनेटको विस्तार

ख) अन्तरक्रियात्मक स्मार्ट बोर्ड

ग) IEMIS तालिम

घ) खनियाबास शिक्षा एप्स

ङ) शैक्षिक पोटल

च) विद्यालय व्यबसाइड निर्माण

छ) इ-हाजिरी

ज) ICT ल्याब स्थापना

झ) विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना

ञ) विद्यालय सूचना अधिकारी

ट) पत्रपत्रिका

३.४.१० विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण

नीति १ : शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीलाई आधारभूत स्वास्थ्य सचेतना र नियमित परीक्षणको नीति लिइनेछ ।

रणनीतिहरू

क) हरेक विद्यालयमा आधारभूत स्वास्थ्य सुरक्षाको लागि प्राथमिक उपचार सामग्री उपलब्ध गराउने,

ख) हरेक विद्यालयमा स्वास्थ्य तथा पोषण सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्था गर्ने,

ग) सबै विद्यालयमा विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको नियमित स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था गर्ने,

घ) स्थानीय अस्पताल तथा स्वास्थ्य चौकीसँगको समन्वयमा स्वास्थ्य र पोषण सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

ङ) विद्यालयमा गठित बालक्लब, युरेस/जुरेस र नाटाका विद्यार्थीहरूलाई स्वास्थ्य स्वयं सेवाका लागि प्रेरित गर्ने,

च) एक माध्यमिक विद्यालय एक नर्स नीति लिने,

नीति २ : पोषणयुक्त दिवा खाजा कार्यक्रम र आधारभूत स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) विद्यालयमा सेनेटरी प्याडको व्यवस्था गर्ने,

ख) विद्यालयमा पोषण युक्त खाजाको सुनिश्चितता गर्ने र अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

ग) हरेक विद्यालयका कम्तीमा २ जना शिक्षकलाई प्राथमिक उपचार र पोषण सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने,

घ) विद्यालय खाजा कार्यक्रमलाई विस्तारित र प्रभावकारी बनाउने,

कार्यक्रमहरू

क) प्राथमिक उपचार बाकस व्यवस्थापन

ख) प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम

ग) विद्यार्थी स्वास्थ्य परीक्षण

घ) एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम

ङ) विद्यालय सरसफाई

च) वातावरणीय स्वास्थ्य र सचेतना सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम

छ) दिवा खाजाको व्यवस्था

ज) छात्राहरुका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण

३.४.११ विपद् व्यवस्थापन

नीति १ : विपद् व्यवस्थापनलाई विद्यालय व्यवस्थापनकै एक प्रमुख अंगको रुपमा विकसित गरिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) विद्यालय सुधार योजनामा विपद् व्यवस्थापन योजना समायोजन गरी विपद् व्यवस्थापन बारे सचेतना अभिवृद्धि गर्ने,

ख) शिक्षाका हरेक तह तथा अनौपचारिक धारका शिक्षा कार्यक्रममा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा उत्थानशीलतालाई मूल प्रवाहीकरण गर्ने,

ग) शिक्षकका पेशागत क्षमता विकास कार्यक्रमहरूमा विद्यालय विपद् व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने,

नीति २ : जोखिम मूल्याङ्कन र व्यवस्थापन नक्सांकनका आधारमा यसको न्यूनीकरण र सचेतनाको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

रणनीतिहरू

क) बहु आयामिक जोखिम मूल्याङ्कन तथा विपद् व्यवस्थापन नक्साङ्कन (संरचनात्मक र गैरसंरचनात्मक) गरेर विद्यालय तहसम्म पूर्व तयारी तथा जोखिम न्यूनीकरण क्षमता सुदृढीकरण गर्ने,

ख) विद्यालय सुरक्षा तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रम तयार पारी विद्यार्थी, शिक्षक, वि.व्य.स. र समुदायसम्म चेतना अभिवृद्धि गर्ने,

नीति ३ : विपद् व्यवस्थापन कोष निर्माण गरी सरोकारवालालाई थप जिम्मेवार र दक्ष बनाइनेछ ।

रणनीतिहरू

क) विपद् जोखिम न्यूनीकरण मूल प्रवाहीकरण गर्न स्थानीय सरोकारवालाबीच अन्तर्सम्बन्ध स्थापित गर्ने,

ख) विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने,

ग) विद्यालय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गर्ने,

कार्यक्रमहरू

क) विद्यालयहरुमा विपद् कोष स्थापना

ख) सम्भाव्य विपद्को पूर्व तयारी

ग) समुदायमा शिक्षक

घ) विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरण सामग्री

ङ) मनो सामाजिक परामर्श

च) विपद् जोखिम न्यूनीकरण र उत्थानशीलताको विकास

३.४.१२ विद्यार्थी मूल्याङ्कन

नीति १ : विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रचलित पाठ्यक्रमले निर्दिष्ट गरे अनुसार ठीक समयमा सम्पन्न गर्ने ।

रणनीतिहरू

क) कक्षा १-१२ सम्मको प्रचलित पाठ्यक्रमले निर्दिष्ट गरेको विधि र प्रक्रिया अवलम्बन गर्दै सोही बमोजिम विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रक्रिया कार्यान्वयन गर्ने ।

ख) यसका अलावा मूल्याङ्कनलाई शैक्षिक क्रियाकलापको अभिन्न अंगको रुपमा स्थापित गर्दै हरेक कक्षाको शैक्षणिक क्रियाकलापका साथ मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई निरन्तरता दिने ।

ग) विद्यार्थी मूल्याङ्कन अन्तर्गत सुधारात्मक/निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई जोड दिई विद्यार्थीहरूको सिकाइ उपलब्धिमा वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने ।

नीति २ : परीक्षा र अन्य मूल्याङ्कनका साधनहरुको प्रयोग गर्ने ।

रणनीतिहरू

क) मूल्याङ्कनका विविध साधनहरू मध्ये परीक्षा पनि एउटा साधन हो । यसका अतिरिक्त अवलोकन, श्रेणीमापन, छलफल, रुजुसूची, अन्तरवार्ता, व्यवहारमा भएको परिवर्तन र दैनिक उपस्थिति सहित कक्षा क्रियाकलापमा सक्रियता आदिको माध्यमबाट विद्यार्थी मूल्याङ्कन लाई वस्तुनिष्ठ र व्यवहारिक बनाउने ।

ख) कक्षा शिक्षकलाई सो कक्षाका सबै विद्यार्थीहरूको वर्तमान शैक्षिक अवस्था र उपलब्धि एवं मूल्याङ्कन पछिको अवस्था सहित उपचारात्मक सहजीकरण पश्चात गरिने मूल्याङ्कन समेतको अभिलेख राख्ने र सो सम्बन्धमा मुख्य जिम्मेवारी दिइने ।

क्रियाकलाप

क) विद्यार्थी मूल्याङ्कन

ख) उपचारात्मक/सुधारात्मक शिक्षण सिकाइ प्रक्रिया

ग) परीक्षा बाहेकका मूल्याङ्कनका साधनहरुको प्रयोग

घ) कक्षा शिक्षकलाई सो कक्षाको विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउने

ङ) आधारभूत तह (कक्षा ८) परीक्षा संचालन

च) उपलब्धि परीक्षा संचालन (कक्षा ३ र ५)

छ) विषयगत प्रश्नपत्र संगालो र उत्तरकुञ्जिका तयार ।

३.४.१३ अनुगमन/मूल्याङ्कन

नीति १: विद्यालय अनुगमनलाई निरन्तरता दिई शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि र भौतिक व्यवस्थापनमा सहयोगी हुने गरी चुस्त, दुरुस्त, उद्देश्य र परिणाममुखी बनाइने छ ।

रणनीतिहरु

क) विद्यालय अनुगमनको अवधारणा अनुरुप शैक्षिक गुणस्तर वा उपलब्धिमा अनुगमन केन्द्रित गरिने जसका लागि प्र.अ. ले अनिवार्य रुपमा हप्तामा ६ जना शिक्षकहरूको कक्षा अवलोकन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान लिखित रुपमा गर्ने कार्यको थालनी गरिने ।

ख) गाउँपालिका अन्तर्गत बनेको विषयगत रोष्टरबाट विषयगत रुपमा शिक्षकका पेशागत समस्याहरू समाधान गर्ने परिपाटीको विकास गरिने जस अन्तर्गत सबै विद्यालयहरूमा ३ महिनामा कम्तिमा १ पटक शिक्षकलाई पेशागत सहायता उपलब्ध गराई गुणस्तर अभिवृद्धि र सिकाइ उपलब्धिमा सुधारको सार्थक प्रयास गर्ने ।

ग. शिक्षा शाखाका शिक्षा अधिकृत, स्रोतव्यक्ति तथा गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष एवं प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूबाट निरन्तर विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर एवं व्यवस्थापकीय पक्षहरूको अवलोकन/अनुगमन गरी शैक्षिक व्यवस्थापन र गुणस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने ।

घ) यसरी विद्यालयको अवलोकन/अनुगमनका क्रममा दिइएको सुझावहरू शिघ्र कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु विद्यालय प्रशासन र व्यवस्थापन समितिको प्रमुख कर्तव्य हुने ।

कार्यक्रम

क) विद्यालय स्तरीकरण कार्यक्रम

ख) गाउँ शिक्षा योजना अध्यावधिक

ग) खनियाबास शैक्षिक बुलेटिन

घ) खनियाबास शैक्षिक दर्पण

ङ) शैक्षिक सम्मेलन

च) शिक्षक विद्यार्थी र विद्यालय सम्मान

छ) शिक्षा ऐन/कार्यविधि संशोधन

ज) विषयगत शिक्षक समिति (रोष्टर) गठन

झ) परीक्षा समिति

ञ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र निर्माण

ट) प्र.अ., अन्य शिक्षक तथा विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण

३.४.१४ खुला तथा दूर शिक्षा

नीति . १ : विभिन्न उमेर र वर्गका व्यक्तिहरूलाई उनीहरूको आवश्यकता अनुसारको प्राज्ञिक तथा व्यवहारिक ज्ञान, सीप र सूचना प्रदान गर्ने गरी अनौपचारिक शिक्षाको विस्तार गरिने छ ।

रणनीतिहरु

क. अनौपचारिक शिक्षा व्यवस्थापन शैक्षिक सूचना प्रणाली (Non formal Educating Information System) तयार गरी आवश्यकताहरूको पहिचान गर्ने ।

ख. वडागत रुपमा संकलित तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गरी कम्तिमा प्रत्येक वडामा एउटा विद्यालयलाई स्रोत विद्यालय तोकी आवश्यकता सम्बोधन हुने गरी अनौपचारिक शैक्षिक क्रियाकलापहरू संचालन गर्ने ।

ग. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई परिचालन गरी विभिन्न तहका शैक्षिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई निरन्तर शिक्षाको व्यवस्था मिलाउने ।

घ. साक्षरोत्तर शिक्षालाई आय आर्जन कार्यक्रमसँग आबद्ध गर्ने ।

ङ. शैक्षिक क्रियाकलापहरूमा जीवनोपयोगी सीप र व्यवहार कुशल सीपलाई विशेष जोड दिइने ।

नीति नं. २ : विभिन्न कारणले औपचारिक पढाइ छोडेका र औपचारिक कक्षामा भर्ना नै नभएका व्यक्तिहरूलाई अनौपचारिक शिक्षा प्रदान गर्ने ।

रणनीतिहरु

क. विभिन्न उमेर समूहमा व्यक्तिलाई वर्गीकरण गर्ने ।

ख. तह, रुचि र क्षमता अनुसार औपचारिक शिक्षोन्मुख अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।

ग. गाउँपालिकामा आगमी २ वर्षभित्र कम्तिमा एक विद्यालयलाई खुला विद्यालयको रुपमा विकसित गरी खुला तथा दूर शिक्षाका कार्यक्रमहरू आवश्यकतानुसार संचालन गर्ने ।

नीति ३ : पालिकाभित्र रहेका सबै व्यक्तिलाई शिक्षाको सहज पहुँचको प्रबन्ध गर्ने ।

क. उमेर र रुचि तथा क्षमता अनुसार गाउँपालिका भित्र रहेका सबै विद्यालय नगएका तथा बिचैमा पढाइ छाडेका सबै व्यक्तिहरूलाई अनौपचारिक शिक्षा मार्फत् शिक्षाको मूल प्रवाहमा सरिक गराई सबैलाई शिक्षाको सहज पहुँचको प्रबन्ध गरिने ।

ख. अनौपचारिक शिक्षामा मुख्यत व्यवहारोपयोगी ज्ञान, सीप र क्षमता सम्बन्धी विषयवस्तुहरू समावेश गरिने ।

ग. निरन्तर शिक्षाको माध्यमबाट जीवन पर्यान्त सिकाइ संचालन गरिने ।

कार्यक्रमहरु

क) अनौपचारिक शिक्षा, शैक्षिक सूचना प्रणाली तयार गर्ने

ख) प्रत्येक वडामा एक सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई स्रोत केन्द्र तोकी अनौपचारिक शैक्षिक गतिविधिहरु संचालन गर्ने

ग) अनौपचारिक शैक्षिक क्रियाकलापहरुलाई जीवनोपयोगी सीप, व्यवहार कुशल सीप र आय आर्जन कार्यक्रमसँग आबद्ध गर्ने

घ) विभिन्न कारणले शिक्षाको मूल प्रवाहमा सामेल नभएका विद्यालय उमेरदेखि ६० वर्षसम्मका प्रौढहरुका लागि जीवनपर्यन्त शिक्षाको व्यवस्था गर्ने

परिच्छेद ४
अपेक्षित सिकाइ उपलब्धि

यस परिच्छेदमा खनियाबास गाउँपालिका अन्तरगत सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक बर्ष २०७६ र २०७७ को नेपाली, अंग्रेजी, गणित, विज्ञान र सामाजिक गरी ५ मुख्य विषयको सिकाइ उपलब्धिलाई आधार मानी आगामी शैक्षिक बर्ष २०८२ सम्म प्रति बर्ष ५ प्रतिशतका दरले सिकाइ उपलब्धि बृद्धि गर्ने अपेक्षा प्रस्ताव गरिएको छ । अपेक्षित लक्ष्य हासिल भएमा शैक्षिक बर्ष २०८२ सम्ममा खनियाबास गाउँपालिकाको कक्षा १–१० को औषत उपलब्धि ७५ प्रतिशत भन्दा माथि पुग्ने देखिन्छ ।

सामुदायिक विद्यालयतर्फ कक्षा १-१० को विगत दूई शै.स. को उपलब्धि र आगामी ५ वर्षको अपेक्षित कक्षागत तथा तहगत औषत सिकाइ उपलब्धि

तालिका नं. १२

अपेक्षित सिकाई उपलब्धि कक्षा १-३

कक्षा-१	२०७६	२०७७	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
नेपाली	६२	६४	६८	७२	७५	७८	८०
अंग्रेजी	६४	६३	६५	६७	७१	७४	७७
गणित	६६	६५	६८	७०	७२	७३	७५
विज्ञान	६२	६३	६५	६७	७०	७३	७६
सामाजिक	६१	६१	६५	६८	७१	७३	७७
कक्षागत औषत	**६३**	**६३**	**६६**	**६९**	**७२**	**७४**	**७७**
कक्षा-२							
नेपाली	६२	६३	६५	६८	७२	७५	७९
अंग्रेजी	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७५
गणित	६०	६४	६६	६८	७०	७२	७५
विज्ञान	६१	६१	६३	६६	७०	७३	७५
सामाजिक	६०	६५	६८	७०	७२	७४	७५
कक्षागत औषत	**६२**	**६३**	**६६**	**६८**	**७१**	**७३**	**७६**
कक्षा-३							
नेपाली	६२	६८	७०	७२	७४	७६	८०
अंग्रेजी	५९	६५	६७	७०	७३	७५	७८
गणित	६०	५८	६०	६२	६५	६८	७०
विज्ञान	६०	६०	६२	६५	६८	७०	७२
सामाजिक	६२	६४	६६	६८	७०	७३	७५
कक्षागत औषत	**६१**	**६३**	**६५**	**६७**	**७०**	**७२**	**७५**
कक्षा-१-३ औषत	**६२**	**६३**	**६६**	**६८**	**७१**	**७३**	**७६**

तालिका नं. १३
प्रस्तावित सिकाइ उपलब्धि कक्षा ४–५

कक्षा–४	२०७६	२०७७	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
नेपाली	५९	६०	६२	६५	६८	७०	७२
अंग्रेजी	५५	६१	६४	६८	७०	७३	७५
गणित	५१	५२	५५	५७	५९	६०	६२
विज्ञान	५८	६०	६२	६५	६७	६८	७०
सामाजिक	५७	६०	६२	६५	६७	६८	७०
कक्षागत औषत	**५६**	**५९**	**६१**	**६४**	**६६**	**६८**	**७०**
कक्षा–५							
नेपाली	५९	६२	६५	६८	७२	७५	७७
अंग्रेजी	६०	६५	६७	६८	६९	७२	७४
गणित	५६	६०	६२	६४	६५	६८	७०
विज्ञान	६०	६०	६२	६५	६७	६९	७०
सामाजिक	५८	५९	६१	६३	६५	६७	७०
कक्षागत औषत	**५८**	**६१**	**६३**	**६६**	**६८**	**७०**	**७२**
कक्षा-४-५ औषत	**५७**	**६०**	**६२**	**६५**	**६७**	**६९**	**७०**

तालिका नं. १४
अपेक्षित सिकाई उपलब्धि कक्षा ६–८

कक्षा-६	२०७६	२०७७	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
नेपाली	५६	६२	६४	६७	६९	७०	७२
अंग्रेजी	५७	५९	६०	६३	६५	६७	७०
गणित	५६	५८	६०	६४	६५	६७	७०
विज्ञान	५७	६०	६२	६५	६७	६८	७१
सामाजिक	५५	५८	६०	६४	६५	६७	७०
कक्षागत औषत	**५६**	**५९**	**६१**	**६५**	**६६**	**६८**	**७१**
कक्षा-७							
नेपाली	५९	६२	६५	६७	६९	७०	७२
अंग्रेजी	५५	६५	६७	६९	७१	७२	७५
गणित	५०	६०	६२	६५	६७	६९	७१
विज्ञान	५४	६०	६२	६५	६७	६९	७२
सामाजिक	५५	५९	६१	६३	६५	६७	६९
कक्षागत औषत	**५५**	६१	**६३**	**६६**	**६८**	**६९**	**७२**

कक्षा-८							
नेपाली	६१	६२	६३	६५	६७	६८	७१
अंग्रेजी	५६	६०	६३	६५	६८	६९	७०
गणित	४५	५०	५२	५३	५५	५७	६०
विज्ञान	५५	५६	५८	६०	६२	६४	६७
सामाजिक	५८	५८	६०	६२	६४	६६	६९
कक्षागत औषत	**५५**	**५७**	**५९**	**६१**	**६३**	**६५**	**६७**
कक्षा ६-८ औषत	**५५**	**५९**	**६१**	**६४**	**६६**	**६७**	**७०**

तालिका नं. १५

अपेक्षित सिकाई उपलब्धि कक्षा ९–१०

कक्षा-९	**२०७६**	**२०७७**	**२०७८**	**२०७९**	**२०८०**	**२०८१**	**२०८२**
नेपाली	६१	६२	६५	६८	७०	७२	७५
अंग्रेजी	५७	६१	६३	६५	६८	७०	७२
गणित	४८	५०	५२	५५	५७	५९	६२
विज्ञान	५५	६०	६३	६५	६८	७०	७२
सामाजिक	५९	६२	६५	६७	६९	७१	७३
कक्षागत औषत	**५६**	**५९**	**३०८**	**३२०**	**३३२**	**३४२**	**३५४**
कक्षा-१०							
नेपाली	६४	६३	६५	६८	७०	७२	७५
अंग्रेजी	५१	५३	५५	५७	५९	६१	६२
गणित	४२	४५	४६	४८	५०	५२	५३
विज्ञान	५२	५५	५७	६०	६२	६५	६७
सामाजिक	६०	६२	६२	६४	६६	६८	७०
कक्षागत औषत	**५४**	**५६**	**२८५**	**२९७**	**३०७**	**३१८**	**३२७**
कक्षा-९-१० औषत	**५५**	**५८**					

माथिको तालिकाबाट के स्पष्ट हुन्छ भने हालसम्म विद्यार्थीहरुको कक्षागत र विषयगत औषत उपलब्धि मध्यम स्तरको छ । जसलाई आगामी ५ वर्ष भित्र कम्तिमा १०-१५ अंकसम्म्को वृद्धि गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । माथि तालिकामा गत शैक्षिक वर्ष २०७६ र चालु शै.स. २०७७ मा विद्यार्थीहरुले प्राप्त गरेका विषयगत र कक्षागत उपलब्धिका आधारमा आगामी ५ वर्षको लागि लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ । जसलाई पूरा गराउन सबै शिक्षकहरुले सिकाई सुधार योजना (TIP) बनाई सोही बमोजिम आफ्ना क्रियाकलापहरुलाई बालमैत्री रुपमा अगाडि बढाउन र आगामी ५ वर्षको लक्ष्य हाँसिल गर्न अन्य उपायहरु अवलम्बन गर्न समेत अत्यन्त जरुरी देखिएको छ ।

परिच्छेद ५
वित्तीय व्यवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँ शिक्षा योजनाले तय गरेका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नको लागि अनुमानित कार्यक्रमगत खर्च विवरण प्रस्ताव गरिएको छ । जसमा शीर्षकगत खर्चलाई आ.ब. २०७७/०७८ देखि आ.ब. २०८०/०८१ सम्मका लागि प्रस्ताव गरिएको छ ।

तालिका नं. १६

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
बाल तथा आधारभूत शिक्षा	दिवा खाजा व्यवस्थापन	निरन्तर								
	शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन	२७	१०	१३५०	२७०	२७०	२७०	२७०	२७०	
	बालविकास स.का. प्रोत्साहन भत्ता	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	बालविकास स.का. तालिम	२७	१५०	७५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	
	स्मार्ट टेलिभिजन	९	५०	४५०	२५०	२००	०	०	०	
	छात्रवृत्ति आधारभूत दलित/महिला	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	अति विपन्न छात्रवृत्ति	१००	०.५	५०	१०	१०	१०	१०	१०	
	आधारभूत शिक्षक तालिम	३७५	५	१८७५	३७५	३७५	३७५	३७५	३७५	
	ICT तालिम	२६	०	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	बालमैत्री शौचालय	१	१५००	१५००	७५०	७५०	०	०	०	
	खेल सामाग्री व्यवस्थापन	५ पटक	२००	१०००	२००	२००	२००	२००	२००	
	बालउद्यानको व्यवस्था	२७	१०	१३५०	०	३५०	३५०	३५०	३००	
	स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण/ प्रबोधीकरण	२६	१००	३००	१००	१००	१००	०	०	
	प्रतिभाको खोजी	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	विद्यालय अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम	२६	१०	२६०	५२	५२	५२	५२	५२	
	अतिरिक्त क्रियाकलाप	१५	३३.३३	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	पुस्तकालय	२०	१५	१५००	३००	३००	३००	३००	३००	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट											
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	बुक कर्नर	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	विद्यार्थी भर्ना (अभियान) कार्यक्रम	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	बालमैत्री वडा घोषणा कार्यक्रम बालक्लब व्यवस्थापन (वडामार्फत)	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	विद्यार्थी, शिक्षक स्वास्थ्य परीक्षण	निरन्तर		स्वास्थ्य शाखासँगको समन्वयमा गर्ने						
	कला पर्वतन (नृत्य, गायन, बाध्यबाधन/खेलकुद प्रशिक्षण)	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	बाल दिबस	निरन्तर		०	०	०	०	०	०	
	नमूना विद्यालय सुधार	५	१००	२५००	५००	५००	५००	५००	५००	
	बा.वि.स.का. र कर्मचारी प्रोत्साहन	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	विद्यालय छाडेका विद्यार्थी सहायता कार्यक्रम	आवश्यक तानुसार	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	आमा समूह वा भेला	२७	२७०	१३५०	२७०	२७०	२७०	२७०	२७०	
	जम्मा			**१६४८५**	**३६७७**	**३९७७**	**३०२७**	**२९२७**	**२८७७**	
माध्यमिक शिक्षा	इ पुस्तकालय	६	५०	३००	१००	५०	५०	५०	५०	
	विज्ञान प्रयोगशाला	निरन्तर								
	IT ल्याब	निरन्तर								
	शिक्षक विद्यार्थी मनो परामर्श	६	१००	६००	१००	२००	१००	१००	१००	
	अतिरिक्त क्रियाकलाप व्यवस्थापन	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	प्रतिभाको खोजी	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	अध्यक्ष कप भलिबल	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	लेखा व्यवस्थापन तालिम	१६०	४.५	७२०	१४४	१४४	१४४	१४४	१४४	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	एक वडा एक अंग्रेजी कार्यक्रम	१	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	विद्यार्थी क्षमता अभिवृद्धि	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	पूर्व विद्यार्थी समाज/संगठन	३०	मा.वि. हरुले व्यवस्थापन गरी आयोजन ।गर्ने							
	पाठ्पुस्तक व्यवस्थापन	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड	५	४००	२०००	४००	४००	४००	४००	४००	
	समुदायमा शिक्षक	२६	१०	२६०	५२	५२	५२	५२	५२	
	सिकाइ सहजीकरण सामग्री	२६	५०	१३००	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	
	जुरेस/नाटा/बालक्लब/सरसफाई क्लब	२६	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	
	विषयगत प्रयोगशाला	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	नि:शुल्क पा.पु. व्यवस्थापन	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	विद्यालय छाडेका विद्यार्थी सहायता	६	१००	६००	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	
	शैक्षिक अनुसन्धान प्रोत्साहन	६	१०	६०	१२	१२	१२	१२	१२	
	जम्मा			**७२९०**	**१४३८**	**१५३८**	**१४३८**	**१४३८**	**१४३८**	
प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा	पालिका भित्र कम्तिमा एक बहु प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना गर्ने	५	१०००	५०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	
	एक टोल एक प्राविधिक उत्पादनका निम्ति आवश्यक व्यवस्था मिलाउने	निरन्तर	प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि पालिका भित्रका सबै टोलहरुमा अभियान संचालन गर्ने							
	प्राविधिक विद्यालयको व्यवस्थापनका लागि आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने	५	५००	२५००	५००	५००	५००	५००	५००	
	गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति			५०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	उपलब्ध गराउने									
	युवा सीप विकास तालिम	५	५००	२५००	५००	५००	५००	५००	५००	
	जम्मा			**१००००**	**२०००**	**२०००**	**२०००**	**२०००**	**२०००**	
जीवनपर्यन्त शिक्षा	पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम	विद्यालयले गर्ने								
	NGOs/CBOs संजाल निर्माण	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	एक वडा एक खेल मैदान	५	५००	२५००	५००	५००	५००	५००	५००	
	सांस्कृतिक प्रदर्शनी	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	सांस्कृतिक संग्राहलय/सार्वजनिक पुस्तकालय	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	निवृत शिक्षक कर्मचारी संजाल	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	योग दिवस	निरन्तर	0	०	०	०	०	०	०	
	जम्मा			**४२५०**	**८५०**	**८५०**	**८५०**	**८५०**	**८५०**	
उच्च शिक्षा	बहुमुखी क्याम्पस संचालन	१	१०००	५०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	
	विपन्न तथा दलित छात्रवृत्ति	५०	१०	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	शैक्षिक अनुसन्धानका लागि प्रोत्साहन	५०	१०	५०	१०	१०	१०	१०	१०	
	अभिभावक भेला	१०	१०	१००	२०	२०	२०	२०	२०	
	छात्रावासको व्यवस्था	१	२०००	२०००	०	२०००	०	०		
	जम्मा			**७६५०**	**११३०**	**३१३०**	**११३०**	**११३०**	**११३०**	
भौतिक व्यवस्थापन	कक्षा कोठा निर्माण	७६	२३००	विभिन्न तहका सरकार तथा संघ/संस्थाहरुसँगको समन्वयमा निर्माण गर्ने						
	खानेपानी	१२	५००	६०००	२५००	१०००	१०००	१०००	५००	
	विद्यालय घेरावार	१६	०	१४१००	१४१००	०	०	०	०	
	सभा हल निर्माण	१	२५००	२५००	०	२५००	०	०	०	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	चमेना गृह व्यवस्थापन	६	१००	६००	२००	१००	१००	१००	१००	
	भौतिक मर्मत संभार	२६	१०००	२६००	५२०	५२०	५२०	५२०	५२०	
	विद्यालय रङ्गरोगन	२७	५०	१३५०	०	६७५	६७५	०	०	
	शिक्षा शाखा प्रशासनिक खर्च	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	जम्मा			**२७४००**	**१७३७०**	**४८४५**	**२३४५**	**१६७०**	**११७०**	
विपद् व्यवस्थापन	विद्यालयहरुमा विपद् कोष स्थापना	५	२००	१०००	२००	२००	२००	२००	२००	पालिका र विद्यालयको म्यूचल फन्डको रुपमा
	सम्भाव्य विपद्को पूर्व तयारी	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र उत्थानशीलताको विकास	निरन्तर								
	समुदायमा शिक्षक	विपद्का समयमा विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरणका लागि आवश्यकतानुसार शिक्षक परिचालित हुने								
	विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरण सामग्री	विपद्का समयमा आवश्यकतानुसार सिकाइ सहजीकरण सामग्रीको व्यवस्थापन गरिने								
	मनोसामाजिक परामर्श	२७		३००	१००	१००	५०	२५	२५	
	जम्मा			**१८००**	**४००**	**४००**	**३५०**	**३२५**	**३२५**	
सूचना तथा संचार प्रविधि	इन्टरनेटको विस्तार	१३	३०	३९०	१५०	१५०	९०	०	०	
	अन्तरक्रियात्मक स्मार्ट बोर्ड	२६	१००	२६००	०	१०००	१०००	६००	०	
	IEMIS तालिम	१३०	१.५	१९५	३९	३९	३९	३९	३९	
	खनियाबास शिक्षा एप्स	१	५००	५००	५००	०	०	०	०	
	शैक्षिक पोर्टल	१	१००	१००	०	१००	०	०	०	
	विद्यालय Website निर्माण	६	१०	६०	०	६०	०	०	०	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	इ-हाजिरी	२६	१५	३९०	७५	९०	७५	७५	७५	
	पत्रपत्रिका	विद्यालयले आवश्यकतानुसार व्यवस्था गर्ने								
	ICT ल्याब स्थापना	निरन्तर								
	विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना	निरन्तर								
	विद्यालय सूचना अधिकारी	२६	विद्यालयहरूको स्टाफ बैठक बसी विद्यालय सूचना अधिकारी तोक्ने							
	जम्मा			**४२३५**	**७६४**	**१४३९**	**१२०४**	**७१४**	**११४**	
जनशक्ति व्यवस्थापन र पेशागत विकास	मासिक प्र.अ. बैठक	५०	१८०	९००	१८०	१८०	१८०	१८०	१८०	
	अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम	५	१००	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	विद्यालयसुधार योजना/लेखा परीक्षण/सामाजिक परीक्षण	निरन्तर								
	प्रर्वतनात्मक शिक्षक डायरी	१०००	०.५	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	विद्यार्थी लगबुक	७५०	०.५	३७५	७५	७५	७५	७५	७५	
	विद्यालय नक्साङ्कन, विद्यालय मर्ज, तह मिलान, दरबन्दी मिलान	वार्षिक रुपमा निर्धारित विधि र तथ्याङ्कका आधारमा गाउँ शिक्षा समितिले गर्ने								
	नमूना विद्यालय अवलोकन भ्रमण	५	३००	१५००	३००	३००	३००	३००	३००	
	पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण	वार्षिक रुपमा पाठ्यक्रम परिमार्जन वा समायोजनका समयमा निरन्तर								
	जन प्रतिनिधिहरूसँग शैक्षिक सवालमा अन्तरक्रिया	५	६६	३३०	६६	६६	६६	६६	६६	
	महिला सुत्केरी विदामा सट्टा शिक्षक अनुदान	५	१५०	७५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	
	शिक्षक न्यून दरबन्दी भएका विद्यालयहरूमा शिक्षक अनुदान	५	३५	११३७५	२२७५	२२७५	२२७५	२२७५	२२७५	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	शिक्षक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम	७५०	०.६	४५०	९०	९०	९०	९०	९०	
	वि.व्य.स./शि.अ.संघ पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धि	५	५२	२६०	५२	५२	५२	५२	५२	
	कार्यमूलक अनुसन्धान, मामला अध्ययन	वार्षिक रुपमा शिक्षकले गर्ने								
	विपद्, पोषण र लैङ्गिकता सम्बन्धी तालिम	२७	१०	१३५०	२७०	२७०	२७०	२७०	२७०	
	सेवा निवृत्त शिक्षक सम्मान			१००	३०	२०	२०	१५	१५	
	शिक्षकहरूलाई झोला वितरण	४५०	१.५	६७५	२२५	०	२२५	०	२२५	
	शिक्षक कर्मचारी नियुक्ति व्यवस्थापन	५०	१०	५००	१००	१००	१००	१००	१००	
	एक शिक्षक एक ल्यापटप कार्यक्रम	१००	४०	४००	४००	०	०	०	०	
	शिक्षक गोल्डेन ह्यानचेक कार्यक्रम	६	१००	६००	६००	०	०	०	०	
	जम्मा			**२०५६५**	**५०१३**	**३७७८**	**४००३**	**३७७३**	**३९९८**	
विद्यालय व्यवस्थापन	विद्यालयहरुमा वि.व्य.स. र शि.अ. संघ संजाल निर्माण गर्ने	१०	१०	१००	२०	२०	२०	२०	२०	
	वि.सु.यो., सामाजिक परीक्षण र लेखा परीक्षणलाई विद्यालय मूल्याङ्कनको आधार बनाउने	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	वार्षिक उत्सव, अभिभावक भेला तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गर्ने	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	विद्यालयलाई वातावरण मैत्री बनाउन CGP को अवधारणा लागू गर्ने	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	विद्यालय नक्सांकन, मर्ज, तह तथा	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	दरबन्दी मिलानलाई नियमित गर्ने									
	शैक्षिक गुणस्तर र उपलब्धि अभिवृद्धिमा सरोकारवालाहरुलाई जिम्मेवार बनाउने	निरन्तर	०	०	०	०	०	०	०	
	आमा भेलालाई नियमित रुपमा संचालन गर्ने	१५	१०	१५०	३०	३०	३०	३०	३०	
	पूर्व विद्यार्थी समाज/संजाल निर्माण गरी विद्यालय व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउने	१०	मा.वि. हरुले व्यवस्थापन गर्ने							
	अनुभव आदान प्रदानका लागि सरोकारवालाहरुलाई नमूना विद्यालय अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने	५	२००	१०००	२००	२००	२००	२००	२००	
	शैक्षिक गुणस्तर, विद्यालयको वातावरण, विद्यार्थी उपलब्धिलाई विद्यालय मूल्याङ्कनको प्रमुख आधार बनाउने	निरन्तर		०	०	०	०	०	०	
	विद्यालय स्तरीकरण कार्यक्रम	२६	५२	५२०	१०४	१०४	१०४	१०४	१०४	
	जम्मा			**१७७०**	**३५४**	**३५४**	**३५४**	**३५४**	**३५४**	
अनुगमन मूल्याङ्कन	गाउँ शिक्षा योजना अध्यावधिक	४	५०	२००	०	५०	५०	५०	५०	
	खनियाबास शैक्षिक बुलेटिन	५	४०	२००	४०	४०	४०	४०	४०	
	खनियाबास शैक्षिक दर्पण	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	शैक्षिक सम्मेलन	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	शिक्षक विद्यार्थी र विद्यालय सम्मान	५	४०	२००	४०	४०	४०	४०	४०	
	शिक्षा ऐन/कार्यविधि संशोधन	१	५०	५०	०	५०	०	०	०	
	विषयगत शिक्षक समिति (रोष्टर) गठन	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संयन्त्र निर्माण	५२	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट										
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	विद्यालय शिक्षक, विद्यार्थी जम्मा प्र.अ. मूल्याङ्कन कार्यविधि निर्माण	१	५०	५०	५०	०	०	०	०	
	जम्मा			**१४००**	**२३०**	**३३०**	**२८०**	**२८०**	**२८०**	
विद्यालय स्वास्थ्य, पोषण र लैङ्गिक समावेशीकरण	सेनिटरी प्याड वितरण	निरन्तर								
	लैङ्गिक सर्म्पक व्यक्ति चयन	विद्यालयको स्टाफ मिटिङ्गबाट चयन गर्ने								
	आमा भेला तथा आमा सम्मान	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	छात्रा सशक्तिकरण कार्यक्रम	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	प्राथमिक उपचार बाकस व्यवस्थापन	२७	५०	१३५०	३००	३००	२५०	२५०	२५०	
	प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम	२७	५०	५०	५०	०	०	०	०	
	विद्यार्थी स्वास्थ्य परीक्षण	५	खनियाबास ग्रामीण अस्पताल र स्वास्थ्य शाखाको समन्वयमा गरिने							
	एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम	निरन्तर								
	विद्यालय सरसफाई	निरन्तर								
	वातावरणीय स्वास्थ्य र सचेतना सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम	५	५०	२५०	५०	५०	५०	५०	५०	
	दिवा खाजाको व्यवस्था	निरन्तर								
	हरित विद्यालय कार्यक्रम	२७	बाल उद्यान निर्माण गरी हरित विद्यालय कार्यक्रम लागू गर्ने							
	शिक्षक, कर्मचारी विद्यार्थी मास्क, स्यानिटाइजर, थर्मलगन र साबुन	२७	२३२	११६०	२३२	२३२	२३२	२३२	२३२	५/७/१०/१५/२० का दरले
	जम्मा			**३३१०**	**७३२**	**६८२**	**६३२**	**६३२**	**६३२**	
विद्यार्थी मूल्याङ्कन	विद्यार्थी मूल्याङ्कन	निरन्तर								
	उपचारात्मक/सुधारात्मक शिक्षण सिकाइ प्रक्रिया	निरन्तर								

प्रस्तावित कार्यक्रम र बजेट											
	कार्यक्रम	इकाइ	दर हजारमा	जम्मा बजेट हजारमा	आ.व. २०७८/७९ हजारमा	आ.व. २०७९/८० हजारमा	आ.व. २०८०/८१ हजारमा	आ.व. २०८१/८२ हजारमा	आ.व. २०८२/८३ हजारमा	कैफियत
	परीक्षा बाहेकका मूल्याङ्कनका साधनहरुको प्रयोग	निरन्तर								
	कक्षा शिक्षकलाई सो कक्षाको विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउने	निरन्तर								
	उपलब्धि परीक्षा संचालन (कक्षा ३ र ५)	५	२००	१०००	२००	२००	२००	२००	२००	
	आधारभूत तह (कक्षा ८) परीक्षा संचालन	निरन्तर								
	विषयगत प्रश्नपत्र संगालो र उत्तरकुञ्जिका तयार	१५	३०	४५०	९०	९०	९०	९०	९०	
	परीक्षा समिति	निरन्तर								
	जम्मा			**१४५०**	**२९०**	**२९०**	**२९०**	**२९०**	**२९०**	
खुला तथा दूर शिक्षा	अनौपचारिक शिक्षा, शैक्षिक सूचना प्रणाली तयार गर्ने	१	५००	५००	५००	०	०	०	०	
	प्रत्येक वडामा एक सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई स्रोत केन्द्र तोकी अनौपचारिक शैक्षिक गतिविधिहरु संचालन गर्ने	२	४००	२०००	४००	४००	४००	४००	४००	
	अनौपचारिक शैक्षिक क्रियाकलापहरुलाई जीवनोपयोगी सीप, व्यवहारकुशल सीप र आय आर्जन कार्यक्रमसँग आबद्ध गर्ने	निरन्तर	सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुलाई सो सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालनको जिम्मा दिने							
	विभिन्न कारणले शिक्षाको मूल प्रवाहमा सामेल नभएका विद्यालय उमेरदेखि ६० वर्षसम्मका प्रौढहरुका लागि जीवन पर्यन्त शिक्षाको व्यवस्था गर्ने		सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुलाई सो सम्बन्धी कार्यक्रमहरु संचालनको जिम्मा दिने							
	जम्मा			**२५००**	**९००**	**४००**	**४००**	**४००**	**४००**	

यस गाउँ शिक्षा योजानको पञ्चवर्षियको पाँच वर्षसम्म आवश्यक पर्ने बजेट रकम

क्र.स.	योजना तथा शीर्षक	जम्मा बजेट (हजारमा)	बजेट रु हजारमा					कैफियत
			आ.व. २०७८/७९	आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१	आ.व. २०८१/८२	आ.व. २०८२/८३	
१	बाल तथा आधारभूत शिक्षा	१६४८५	३६७७	३९७७	३०२७	२९२७	२८७७	
२	माध्यमिक शिक्षा	७२९०	१४३८	१५३८	१४३८	१४३८	१४३८	
३	प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा	१००००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	
४	जीवन पर्यन्त शिक्षा	४२५०	८५०	८५०	८५०	८५०	८५०	
५	उच्च शिक्षा	७६५०	११३०	३१३०	११३०	११३०	११३०	
६	भौतिक व्यवस्थापन	२७४००	१७३७०	४८४५	२३४५	१६७०	११७०	
७	विपद् व्यवस्थापन	१८००	४००	४००	३५०	३२५	३२५	
८	सूचना तथा संचार प्रविधि	४२३५	७६४	१४३९	१२०४	७१४	११४	
९	जनशक्ति व्यवस्थापन र पेशागत विकास	२०५६५	५०१३	३७७८	४००३	३७७३	३९९८	
१०	विद्यालय व्यवस्थापन	१७७०	३५४	३५४	३५४	३५४	३५४	
११	अनुगमन मूल्याङ्कन	१४००	२३०	३३०	२८०	२८०	२८०	
१२	विद्यालय स्वास्थ्य, पोषण र लैङ्गिक समावेशीकरण	३३१०	७३२	६८२	६३२	६३२	६३२	
१३	विद्यार्थी मूल्याङ्कन	१४५०	२९०	२९०	२९०	२९०	२९०	
१४	खुला तथा दूर शिक्षा	२५००	९००	४००	४००	४००	४००	
	जम्मा	**११०१०५**	**३५१४८**	**२४०१३**	**१८३०३**	**१६७८३**	**१५८५८**	

५.२. योजनाको अद्यावधिक तथा सरोकारवालाहरुको राय सुझाव व्यवस्थापन

यो गाउँ शिक्षा योजना वार्षिक रुपमा अद्यावधिक गरिने छ । सोका लागि निश्चित ढाँचा शिक्षा शाखाले एकिन गर्ने छ । योजना लागू भएको हरेक वर्ष पूरा भएपछि ३० दिन भित्रमा योजना अद्यावधिक गरिसक्नु पर्ने छ । अद्यावधिक योजनामा अघिलो वर्ष गरिने भनिएका तर विशेष कारणले सम्पन्न हुन नसकेका योजनाहरुलाई प्राथमिकताका साथ पछिल्लो वर्ष सम्पन्न गर्ने लक्ष्य साथ समावेश गर्नुपर्ने हुन्छ । सो क्रम पाँचौ वर्षसम चलिरहेने र पाँचौ वर्ष पूरा हुँदा योजनाका सम्पूर्ण लक्ष्य र उद्देश्यहरु पूरा हुने कुराको एकिन गर्नुपर्छ ।

यस योजनाका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुले नियमित रुपमा राय सुझाव पेश गर्न सक्नु हुनेछ । महत्वपूर्ण र अत्यावश्यक राय सुझावहरुलाई योजना अद्यावधिकका क्रममा समेट्नु पर्दछ । यसले गर्दा योजना प्रति सरोकारवालाहरुको धारणा सकारात्मक हुने मात्र होइन, योजनालाई अपनत्व ग्रहण गर्ने अवस्थाको सिर्जना हुन गई योजनाको सफल कार्यान्वयनमा ठूलो टेवा पुग्छ ।

गाउँ शिक्षा योजनालाई निर्माण कार्यको सुरुवात देखिनै विद्यालयहरुबाट संकलन गरिएका तथ्यांक सम्बन्धी फारामहरुको अध्ययन, विश्लेषण तथा विद्यालयको स्थलगत अनुगमन/अवलोकन फाराम समेतको विश्लेषण गर्नको लागि साथ र सहयोग दिनुहुने सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुलाई सगौरव धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आगामी दिनहरुमा योजना अद्यावधिक गर्ने क्रममा गर्विलो सुझाव तथा सल्लाहको सदैव स्वागत गरिन्छ ।

परिच्छेद ५

सन्दर्भ सामग्री

१. नेपालको संविधान २०७२
२. शिक्षा ऐन २०२८/शिक्षा नियमावली २०५९
३. राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६
४. खनियाबास गाउँ शिक्षा ऐन २०७४ तथा विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६
५. शिक्षा आयोगका प्रतिवेदनहरू
६. आवधिक योजनाहरू
७. स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४
८. विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम
९. खनियाबास गाउँपालिका प्रोफाइल
१०. निःशुल्क तथा अनिवार्य आधारभूत शिक्षा नीति २०७६
११. विद्यालय अनुगमन प्रतिवेदन
१२. विद्यालयले भरेको तथ्याङ्क
१३. विज्ञ टोलीसँगको परामर्श

अनुसूची १

१. तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम

खनियाबास गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति

दार्खा, धादिङ

तथ्याङ्क संकलन फाराम

श्री प्रधानाध्यापक ज्यु,

खनियाबास गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक अवस्थाको वस्तुगत अध्ययन गरी गाउँ शिक्षा योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने भएकोले आवश्यक तथ्याङ्कसहित आफ्नो रचनात्मक सुझाव उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध गर्दछौं ।

विद्यालयको नाम : ठेगाना : तह : आधारभूत/माध्यमिक

सञ्चालित कक्षा : प्र॰ अ॰ को नाम : प्र॰ अ॰ सम्पर्क नं॰ :

विद्यालय स्थापना मिति : विद्यालय कोड नं॰ (EMIS अनुसार): विद्यालयको टेलिफोन नं॰

विद्यालयको वेवसाइट : विद्यालयको इमेल :

विद्यालयको फेसबुक पेज :

खण्ड क : शैक्षिक तथ्याङ्क

१॰ सिकाइ उपलब्धि

अ) तहगत—— आ) कक्षागत—— —— इ) विषयगत-

२॰ विद्यार्थी हाजिरी (औषत कक्षागत उपस्थिति) शैक्षिक सत्र २०७७ अनुसार

कक्षा	शिशु	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
औषत हाजिरी													

३॰ शिक्षक तथा कर्मचारी विवरण

क्र सं॰	शिक्षक र कर्मचारीको नाम	तह	श्रेणी	योग्यता	विषय	अनुभव	नियुक्ति मिति	नियुक्तिको किसिम	कै
१									
२									

३									
४									
५									
६									
७									
८									
९									
१०									
११									
१२									
१३									
१४									
१५									
१६									
१७									
१८									
१९									
२०									
२१									

४· विद्यार्थी विवरण

कक्षा	कुल विद्यार्थी			दलित विद्यार्थी		जनजाति		अपाङ्ग		अल्पसंख्यक		अन्य	
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्रा	छात्र	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
शिशु													
१													
२													
३													
४													
५													
१-५ जम्मा													
६													
७													
८													
६-८ जम्मा													
९													
१०													
११													
१२													
९-१२ जम्मा													

५· सहजै देखिन भर्ना दर (GER) र खुद भर्ना दर (NER) विवरण

कक्षा →	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
	विद्यार्थी संख्या												
उमेर ↓													

५ वर्ष भन्दा कम													
६ वर्ष													
७ वर्ष													
८ वर्ष													
९ वर्ष													
१० वर्ष													
११ वर्ष													
१२ वर्ष													
१३ वर्ष													
१४ वर्ष													
१५ वर्ष													
१६ वर्ष													
१७ वर्ष													
१८ वर्ष													
१८वर्ष भन्दा माथि													
जम्मा													

६· विद्यालयमा सञ्चालन भएका मुख्य अतिरिक्त क्रियाकलापहरु

क·

ख·

ग·

घ·

७ मुख्य क्लबहरु र कार्यहरु

क्लबको नाम	कार्यहरु

८· शिक्षक कार्यविभाजन

छ छैन छ भने निर्माण भएका समितिहरुको नाम उल्लेख गरिदिनुहुन

क		च	
ख		छ	
ग		ज	
घ		झ	
ङ		ञ	

९· विद्यालयले शैक्षिक सुधारका लागि अवलम्वन गरेका असल नवीनतम अभ्यासहरु

क		घ	
ख		ङ	
ग		च	

१०· विद्यालयले प्रदान गर्ने छात्रवृत्ति

क· सरकारी ख· अन्य छात्रवृत्तिको विवरण उल्लेख गर्नुहोस्

११· विद्यालयमा प्रयोग भएका शैक्षणिक योजना

दैनिक पाठयोजना		छ/छैन	एकाइ योजना	छ/छैन	अर्धवार्षिक योजना		छ/छैन	वार्षिक योजना		छ/छैन

१२· विद्यालयका प्रकाशनहरु

क भित्तेपत्रिका छ छैन छ भने नाम

ख	बुलेटिन	छ	छैन	छ भने नाम
ग	पत्रिका उपलब्धता	छ	छैन	छ भने कुनकुन
घ	मुखपत्र	छ	छैन	छ भने नाम
ङ	स्मारिका	छ	छैन	छ भने नाम
च	अन्य	छ	छैन	छ भने नाम
छ	बुक कर्नर संख्या			

खण्ड ख : भौतिक विवरण

क· भवन संख्या		कच्ची		पक्की		टि एल सी·			निजी		भाडामा
ख· कक्षाकोठा संख्या			पठनपाठन हुने कक्षाकोठा			अपुग कक्षाकोठा संख्या				
	कक्षाकोठाको साइज सरकारी मापदण्डअनुसार भए नभएको					भएको		नभएको		
	निर्माणाधिन कक्षाकोठा संख्या					सहयोगी संस्था				

ग· फर्निचर	जम्मा सेट संख्या			विद्यार्थी संख्याको आधारमा आवश्यक सेट संख्या				
				नपुग सेट संख्या				
घ· खेलमैदान	लम्बाई		चौडाई					
ङ· घेराबार	भएको		नभएको					
च· विद्यालयको जग्गा	क्षेत्रफल		पुर्जा भएको			पुर्जा नभएको		
छ· शौचालय	संख्या		छात्र		छात्रा		स्टाफ	
	अपाङ्गमैत्री शौचालय भए नभएको				भएको		नभएको	
ज· खानेपानी	धारा संख्या		ट्याङ्कीको क्षमता					

झ· मुख्य खेलसामग्रीको विवरण

१		४		७	
२		५		८	
३		६		९	

ञ· प्रयोगशाला		भएको	नभएको	अलग्गै	संयुक्त
१· विज्ञान प्रयोगशाला					

ट· पुस्तकालय छ छैन पुस्तक संख्या

ठ· चमेना गृह छ छैन

ड· सूचना प्रविधी

१	टेलिफोन	छ		छैन		६	सुचना पाटी			छ		छैन
२	इन्टरनेट	छ		छैन		७	सुझाव पेटिका			छ		छैन
३	वेवसाइट	छ		छैन		८	स्कुल एप			छ		छैन
४	फेसबुक पेज	छ		छैन		९	इ हाजिरीको प्रयोग भएको			छ		छैन
५	इ लाइब्रेरी	छ		छैन		१०	स्कुल सफ्टवेयर			छ		छैन
ण· कम्प्युटर संख्या			प्रोजेक्टर संख्या			ल्यापटप संख्या				अन्य		

त EMIS को कार्य विद्यालय स्वयंले गर्ने बाह्य प्राविधिक सहयोग लिने

थ विद्यालयले प्रयोग गर्ने सञ्चारको माध्यम पत्राचार टेलिफोन अन्य

खण्ड ग : व्यवस्थापकीय पक्ष

१	विद्यालय ब्यवस्थापन समिति गठन	भएको		नभएको			
२	गठन मिति :						
३	शैक्षिक वर्ष २०७७ को वि.ब्य.स. बैठक सङ्ख्या						
४	शिक्षक अभिभावक संघ गठन	भएको		नभएको			
५	गठन मिति :						
६	शैक्षिक वर्ष २०७७ को शि.अ.सं. को बैठक सङ्ख्या						
७	शैक्षिक वर्ष २०७७ को स्टाफ बैठक सङ्ख्या						
८	शैक्षिक वर्ष २०७७ को अभिभावक भेला सङ्ख्या			तहगत		कक्षागत	
९	विद्यालय स्थापना दिवस /वार्षिक उत्सव मनाउने गरेको			छ		छैन	
१०	छ भने मिति :						
११	दिवा खाजा कार्यक्रम	छ		छैन			
१२	भए यसको प्रभावकारिताको अवस्था कस्तो छ ?						

खण्ड घ : आर्थिक पक्ष

१	विद्यालयको सामाजिक परीक्षण नियमित रुपमा हुने गरेको	छ	छ		छैन	
२	विद्यालयको लेखा परीक्षण नियमित रुपमा हुने गरेको	छ	छ		छैन	
३	विद्यालयमा अक्षय कोष		छ		छैन	

छ भने अक्षय कोषको नाम :

रकम :

प्रयोगको अवस्था :

४ **विद्यालयको आन्तरिक श्रोतको अवस्था :**

क. विद्यार्थी भर्ना शुल्क लिने गरेको	छ		छैन		छ भने कक्षा			देखि		सम्म
ख. मासिक शुल्क लिने गरेको	छ		छैन		छ भने कक्षा			देखि		सम्म
ग. परीक्षा शुल्क लिने गरेको	छ		छैन		छ भने कक्षा			देखि		सम्म

घ. अन्य शुल्क लिने गरेको भए उल्लेख गर्नुहोस् :

ङ. अन्य आम्दानीको श्रोत :

च. विद्यालयलाई कुनै संघ सस्थाले नियमित सहयोग गरेको भए संस्थाको नाम र सहयोग उल्लेख गर्नुहोस् :

नाम :
सहयोगको प्रकृति :

खण्ड ङ : विविध

१ **विद्यालय सुधार योजना निर्माण र कार्यान्वयनको अवस्था**

क. विद्यालय सुधार योजना निर्माण	भएको		नभएको	
ख. विद्यालय सुधार योजना अध्यावधिक	भएको		नभएको	
ग. पूर्व विद्यार्थी समाज गठन	भएको		नभएको	

पूर्व विद्यार्थी समाजले विद्यालयको हितमा गरेका मुख्य कार्यहरु लेख्नुहोस् :

क.

ख.

ग.

घ.

ङ.

च.

छ.

२ **प्राविधिक विषय सञ्चालन भएको छ भने :**

सञ्चालन अनुमति प्राप्त मिति :						विद्यार्थी कोटा	
विषय			कक्षा			अवधि	
विद्यार्थी सङ्ख्या :		छात्रा		छात्र		जम्मा	
प्राविधिक शिक्षक दरवन्दी सङ्ख्या				तह :			
CTEVT मार्फत			शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय मार्फत				

अन्त्यमा

तपाईको विद्यालयले सामना गर्नुपरेका मुख्य समस्याहरु उल्लेख गर्नुहोस् :

क.

ख.

ग.

घ.

तपाईको विद्यालयले सामना गर्नुपरेका मुख्य समस्याहरुको समाधानका उपायहरु उल्लेख गर्नुहोस् :

क.

ख.

ग.

घ.

खनियाबास गाउँ शिक्षा योजना निर्माणमा तपाईंको सुझाव प्रस्तुत गर्नुहोस् :

क.

ख.

ग.

घ.

ङ.

प्रधानाध्यापकको नाम :

दस्तखत :

मिति :

विद्यालयको छाप

प्रधानाध्यापकको नाम :
दस्तखत :
मिति :

विद्यालयको छाप

अनुसूची-२

गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति

खनियाबास गाउँपालिका

दार्खा, धादिङ

विद्यालय अवलोकन फारम

विद्यालयको नाम : संचालित तह

ठेगाना : मिति :

१. जम्मा शिक्षक संख्या : ..... आजको उपस्थिति .....

२. जम्मा विद्यार्थी संख्या :..... आजको उपस्थिति .....

कक्षा	भर्ना अभिलेख अनुसार			आजको उपस्थिति		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
बाल						
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						
११						
१२						
जम्मा						

३. शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता र अवस्था.....
शैक्षिक सामग्रीको प्रयोगको अवस्था .....

४. शिक्षक डायरी प्रदान गरिएको छ /छैन?.....

छ भने प्रयोगको अवस्था.....

५. गुनासो पेटिकाको छ छैन?.. .....

छ भने यसको प्रभावकारिता.....

७. सेनेटरी प्याड वितरणको प्रक्रिया.....

८. शिक्षकको व्यवहारबाट विद्यार्थीमा सन्तुष्टिको अवस्था .....

९. शिक्षक विद्यार्थी र अभिभावक अन्तरक्रिया हुने नहुने .....

१०. शिक्षक र प्र.अ. बीचको सम्बन्ध :.....

११. शिक्षण सुधार योजना TIP निर्माण भए नभएको :.....

१२. प्र.अ. को पिरियड संख्या :.....

१३. स्टाफ बैठकको माइन्यूट निरीक्षण.....

१४. काजगपत्रको अभिलेखिकरणको अवस्था

क)

ख)

ग)

घ)

१५. भौतिक विवरण :

क) भवन : ☐ कक्षा कोठा संख्या : ☐ नपुग : ☐

ख) फर्निचर विवरण : भएको सेट : ☐ जम्मा आवश्यक पर्ने सेट : ☐

नपुग सेट : ☐

ग) शौचालय : जम्मा संख्या : ☐ विद्यार्थीको अनुपातमा आवश्यक नपुग संख्या ☐

घ) खानेपानी : ☐

ङ) खेलमैदान : ☐

च) ICT ल्याव ☐ छ) पुस्तकालय ☐

ज) विज्ञान प्रयोगशाला ☐

झ) घेराबार : भएको ☐ नभएको ☐

ञ) विद्यालयको आफ्नै जग्गा : भएको ☐ नभएको ☐

छ भने कति क्षेत्रफल वा अन्य .....सार्वजनिक/भोगाधिकार भएको

१६. विद्यालयको लागि महत्वपूर्ण आवश्यकताहरु (क्रमको आधारमा)

क)

ख)

ग)

घ)

ङ)समाप्त

अनुसुची ३,
विद्यालय प्रधानाध्यापकहरूको नामावली र सम्पर्क नम्बर

क्र.स.	IEMIS code	विद्यालयको नाम	ठेगाना	संचालित कक्षा	स्थापना साल	प्र.अ.को नाम	प्र.अ.को सम्पर्क नं.	वि.व्य.स. अध्यक्ष
१	300170001	शिंगलादेवी मा.वि	खनियाबास-१, च्यामथली	बालकक्षा-१०	२०२९	बिमल तामाङ	९८४३६१३४८६	कुमार सिं तामाङ
२	300170002	झार्लाङ आ.वि.	खनियाबास-१, छापचेत	बालकक्षा-३	२०५२	जमसेल तामाङ	९८४०३९४८१८	चिप्सा तामाङ
३	300170003	टासी आ.वि.	खनियाबास-१, उङ्गुल	बालकक्षा-३	२०४५	कर्ण ब. पाठक	९८४९६२५१९०	धन लामा तामाङ
४	300170004	नेरकोमो आ.वि.	खनियाबास-२, क्यूङ्ग	बालकक्षा-५	२०४६	सुवास वि.क.	९८४९७१०१८९	सुन ब. तामाङ
५	300170005	वेन्दीदेवी मा.वि	खनियाबास-२, युवा	बालकक्षा-१०	२०४६	कान्छा तामाङ	९८४१७७२९६४	जित ब. तामाङ
६	300170006	झार्लाङ मा.वि	खनियाबास-२, मेगाङ	बालकक्षा-१०	२०१९	विरेन्द्र प्र. चौधरी	९८५५०१५८९२	टेक ब. तामाङ
७	300170007	लेकाली आ.वि.	खनियाबास-२, कोखिम	बालकक्षा-३	२०४६	नवराज गिरी	९८५१२२२२५३	सुकलामा तामाङ (हरि)
८	300170008	कुण्डदेवी आ.वि.	खनियाबास-२, अक्थली	बालकक्षा-५	२०४५	भिम माया तामाङ	९८४०४४६९०८	सललामा तामाङ
९	300170009	पवित्र आ.वि.	खनियाबास-२, सङयुङ्ग	बालकक्षा-५	२०५४	रञ्जना गुर्छान	९८६२५८५०५८	रामसिं तामाङ
१०	300170010	ज्योति आ.वि.	खनियाबास-१, गर्चोक	बालकक्षा-५	२०६४	कोपिला गुर्छान	९८४३२५४५०९	श्री बहादुर तामाङ
११	300090001	गणेशहिमाल आ.वि.	खनियाबास-४, चौकी टोल	बालकक्षा-३	२०५२	पार्वती तामाङ	९८६०३३८६३७	मान ब. तामाङ
१२	300090002	वृचेत मा.वि	खनियाबास-३, वृचेत	बालकक्षा-१०	२०३१	जंग ब. तामाङ	९७५१०७९२४०	हरिलाल तामाङ
१३	300090003	सिंगाङ आ.वि.	खनियाबास-३, सिंगाङ	बालकक्षा-५	२०४५	गंगा ब. तामाङ	९८४०२९१८५०	मानसिं तामाङ
१४	300090004	भोगटेनी आ.वि.	खनियाबास-४, भोगटेनी	बालकक्षा-५	२०४५	बज्र ब. तामाङ	९८६०६८२९१८	हिरा बहादुर तामाङ
१५	300090005	रुद्रादेवी आ.वि.	खनियाबास-४, राउते	बालकक्षा-५	२०४६	दुर्गा प्र. रिजाल	९८५११६०६६५	तिलक ब. थापा मगर
१६	300090006	ल्याक्चेकुण्ड आ.वि.	खनियाबास-३, कुरी	बालकक्षा-८	२०३२	राज ब. तामाङ	९८६९४८५६५७	आमोज तामाङ
१७	300090007	गणेशकुण्ड मा.वि.	खनियाबास-४, दार्खा	बालकक्षा-१२	२०१८	धन ब. तामाङ	९८४१०६५८६९	सूर्य लामा तामाङ
१८	300090008	चन्द्रादेवी आ.वि.	खनियाबास-३, छडगम	बालकक्षा-३	२०४६	प्रेम ब. सिंखडा	९८६०८६२३९६	अमर तामाङ
१९	300090009	निमलच्यात आ.वि.	खनियाबास-३, निमलच्यात	बालकक्षा-३	२०६७	चोक ब. घले	९८६२५८५१६६	सुक ब. तामाङ
२०	300430001	बच्छलादेवी मा.वि.	खनियाबास-५, बच्छला	बालकक्षा-१२	२०३२	कपिलदेव ठाकुर	९८४१०८५११४	बम ब. तामाङ
२१	300430002	चन्द्रादेवी आ.वि.	खनियाबास-५, राक्चोक	बालकक्षा-३	२०४६	सन्दिप प्रजा	९८४९१४४६१७	टेक ब. तामाङ
२२	300430003	नारायणीदेवी आ.वि	खनियाबास-५, माहुर	बालकक्षा-३	२०४५	पुष्पा तामाङ	९७४१३४५३८२	कृष्ण ब. तामाङ
२३	300430004	कन्यादेवी आ.वि.	खनियाबास-५, थलगङ	बालकक्षा-४	२०२१	नारायण प्र. रिजाल	९८४५३४४१९५	सैमान तामाङ
२४	300430005	सिमलडाँडा आ.वि	खनियाबास-५, सिमलडाँडा	बालकक्षा-५	२०२३	पार्वती तामाङ	९८६९६२५२७२	सर्मिला तामाङ
२५	300430006	स्थानियभुमे आ.वि.	खनियाबास-५, सिम्ले	बालकक्षा-५	२०२८	कमला पोखरेल रिजाल	९८५११८५०६८	सागर तामाङ
२६	300430007	सत्यदेवी आ.वि.	खनियाबास-५, सत्यदेवी	बालकक्षा-५	२०१९	सुन ब. तामाङ	९७४१३४५३८१	सन्त ब. तामाङ
२७		अमरज्योती आ.वि.	खनियाबास-५, बेकरनेन	बालकक्षा-१	२०६६	उष्मा तामाङ	९८६९९११६७	वेग ब. तामाङ

अनुसूची ४
गाउँ शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरू

क्र.सं.	नाम	पद	कायम रहेका पद
१	श्री रण बहादुर तामाङ	संयोजक	गा.पा. अध्यक्ष
२	श्री योमाया तामाङ	सदस्य	गा.पा. अध्यक्ष
३	श्री बालकृष्ण नेपाली	सदस्य	प्र.प्र. अधिकृत
४	श्री दिपक परियार	सदस्य	कार्यपालिका सदस्य
५	श्री बम बहादुर तामाङ	सदस्य	वि.व्य.स. अध्यक्ष
६	श्री जंग बहादुर तामाङ	सदस्य	प्रधानाध्यापक
७	श्री भिममाया तामाङ	सदस्य	महिला प्र.अ.
८	श्री धन बहादुर तामाङ	सदस्य	नेपाल शिक्षक संघ प्रतिनिधि
९	श्री नवराज गिरी	अमान्त्रित सदस्य	ने.रा.शि. संगठन प्रतिनिधि
१०		अमान्त्रित सदस्य	अ.ने.रा.शि. संगठन प्रतिनिधि
११	श्री युवराज रेग्मी	सदस्य सचिव	गा.पा. शिक्षा शाखा संयोजक

अनुसुची ५
गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति

संयोजक	: बम बहादुर तामाङ
सदस्य	: धन बहादुर तामाङ
सदस्य	: गोपाल फ्युबा
सदस्य	: रमिता तामाङ
सदस्य	: टेक बहादुर तामाङ
सदस्य	: बिमल लामा लोप्चन
अमान्त्रित विज्ञ सदस्य	: प्रकाश पौडेल
अमान्त्रित विज्ञ सदस्य	: दिपक सिम्खडा
सदस्य सचिव	: युवराज रेग्मी

अनुसूची ६

गाउँ शिक्षा योजनाको मस्यौदा उपर छलफलमा सहभागी व्यक्तित्व तथा संस्थाहरूको नामावली :

खनियाबास गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिद्वारा तयार पारिएको खनियाबास गाउँपालिका गाउँ शिक्षा योजनाको मस्यौदा उपर छलफल गरी सुझाव संकलन गर्ने कार्यक्रममा निम्न उल्लेखित महानुभावहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

२०७८ आषाढ १५ गते (विहानी सत्र)		
क्र.सं.	नाम थर	संलग्नता क्षेत्र
१.	रण बहादुर तामाङ	अध्यक्ष, खनियाबास गाउँपालिका, संयोजक गाउँ शिक्षा समिति
२.	योमाया तामाङ	उपाध्यक्ष, खनियाबास गाउँपालिका, सदस्य गाउँ शिक्षा समिति
३.	बालकृष्ण नेपाली	प्रमुख प्रशासकीइ अधिकृत, सदस्य गाउँ शिक्षा समिति
४.	बुद्धि तामाङ	वडा अध्यक्ष वडा नं. १, खनियाबास गाउँपालिका
५.	टेकबहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष वडा नं. २, खनियाबास गाउँपालिका
६.	हरिलाल तामाङ	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३, खनियाबास गाउँपालिका
७.	हरि सिं गुरुङ	वडा अध्यक्ष वडा नं. ४, खनियाबास गाउँपालिका
८.	बुद्धराम तामाङ	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५, खनियाबास गाउँपालिका
९.	थरमेन तामाङ	कार्यपालिका सदस्य खनियाबास गाउँपालिका
१०.	सुनमाया तामाङ	कार्यपालिका सदस्य खनियाबास गाउँपालिका
११.	गंगामाया तामाङ	कार्यपालिका सदस्य खनियाबास गाउँपालिका
१२.	रणमाया गुरुङ	कार्यपालिका सदस्य खनियाबास गाउँपालिका
१३.	नरबहादुर घले	कार्यपालिका सदस्य खनियाबास गाउँपालिका
१४.	दिपक परियार	कार्यपालिका सदस्य खनियाबास गाउँपालिका
१५.	नवराज श्रेष्ठ	अधिकृत छैटौं, योजना तथा प्रशासन खनियाबास गाउँपालिका
१६.	जीवन गुरुङ	इन्जिनीयर, पूर्णिमा परियोजना खनियाबास गाउँपालिका
१७.	राजेश रिजाल	सूचना प्रविधि अधिकृत खनियाबास गाउँपालिका
१८.	एटम तामाङ	रोजगार संयोजक खनियाबास गाउँपालिका
१९.	दुर्गा बहादुर शाही	नायब सुब्बा खनियाबास गाउँपालिका
२०.	रबिना तामाङ	प.स्वा.प्रा. खनियाबास गाउँपालिका
२१.	सुदेव गुरुङ	उद्यम विकास सहजकर्ता खनियाबास गाउँपालिका
२२.	मनिता थापा मगर	उद्यम विकास सहजकर्ता खनियाबास गाउँपालिका
२३.	दिपक खड्का	कम्प्युटर अपरेटर खनियाबास गाउँपालिका
२४.	बमबहादुर तामाङ	गाउँपालिका सल्लाहाकार खनियाबास गाउँपालिका
२५.	गोपाल फ्युवा	सदस्य गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समिति खनियाबास गाउँपालिका
२६.	सुनमाया तामाङ	कार्यालय सहयोगी खनियाबास गाउँपालिका
२७.	सोनाम तामाङ	कार्यालय सहयोगी खनियाबास गाउँपालिका

२०७८ आषाढ ६ गते (बिहानी सत्र)		
१.	युवराज रेग्मी	शिक्षा शाखा संयोजक, खनियाबास गाउँपालिका
२.	धनबहादुर तामाङ	प्र.अ., गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-४,
३.	जङ्ग बहादुर तामाङ	प्र.अ., बृचेत मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-३,
४.	ऋषि प्रसाद रिजाल	सदस्य, स्थानीय भूमे आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५,
५.	दुर्गा प्रसाद रिजाल	प्र.अ., रुद्रादेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५,
६.	तिलक बहादुर थापा मगर	वि.व्य.स. अध्यक्ष, रुद्रादेवी आ.वि.खनियाबास गाउँपालिका-५,
७.	कमला पोखरेल	प्र.अ.,स्थानीय भूमे आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५,
८	पार्वती तामाङ	प्र.अ., गणेश हिमाल आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-४
९	सन्दिप प्रजा	प्र.अ., चन्द्रादेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
१०	पार्वती तामाङ	प्र.अ., सिमलडाँडा आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
११	शर्मिला तामाङ	अध्यक्ष, सिमलडाँडा आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
१२	पुष्पा तामाङ	प्र.अ., नारायणीदेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
१३	सुन ब. तामाङ	प्र.अ., सत्यदेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
१४	मान ब. तामाङ	वि.व्य.स. अध्यक्ष., गणेश हिमाल आ.वि., खनियाबास गा.पा-४
१५	रुपसिङ तामाङ	राहत शिक्षक, चन्द्रादेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-३
१६	धन कुमार तामाङ	वि.व्य.स. सदस्य, गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास गा.पा.-४
१७	बज्र ब. तामाङ	प्र.अ., भोगटेनी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-४
१८	हिरा ब. तामाङ	वि.व्य.स. अध्यक्ष, भोगटेनी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-४
१९	हरि लाल तामाङ	वि.व्य.स. अध्यक्ष, वृचेत मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-३
२०	पूर्ण लामा तामाङ	का.स., गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-४
२१	नारायण प्र. रिजाल	प्र.अ., कन्यादेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
२२	सैमान तामाङ	अध्यक्ष, कन्यादेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-५
२३	धनराज तामाङ	शिक्षाप्रेमी, गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-४
२४	गोपाल फ्युवा	सदस्य गा.शि.यो.नि.स., खनियाबास गा.पा.३
२५	तेज सिं गुरुङ	शिक्षाप्रेमी, खनियाबास गाउँपालिका-४
२६	याम कुमारी गुरुङ	संघसंस्था प्रतिनिधि, खनियाबास गाउँपालिका-३
२०७७ आषाढ ७ गते (विहानी सत्र)		
१	राज ब. तामाङ	प्र.अ., ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
२	अमोज लामा तामाङ	अध्यक्ष, ल्याक्चेकुण्ड आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
३	सुरेश ब. तामाङ	प्रा.शि., बेन्दिदेवी मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
४	जीत ब. तामाङ	अध्यक्ष, बेन्दिदेवी मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
५	रञ्जना गुर्छान	प्र.अ., पवित्रा आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
६	रामसिंङ तामाङ	अध्यक्ष., पवित्रा आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
७	टिप्सा तामाङ	अध्यक्ष, झार्लाङ आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
८	रस्मिता तामाङ	बा.वि., सिंगाङ आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
९	मान सिं तामाङ	अध्यक्ष, सिंगाङ आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१०	भिममाया तामाङ	प्र.अ., कुण्डदेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
११	सुवास वि.क.	प्र.अ., नेरकोमो आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१२	बिमल लामा लोप्चन	प्र.अ. शिंगलादेवी मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-

१३	जम्सेल तामाङ	प्र.अ. झार्लाङ मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१४	शक्ति ब. तामाङ	नि.प्र.अ. झार्लाङ मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१५	नवराज गिरी	प्र.अ. लेकाली आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१६	निरमाया तामाङ	शिक्षक ज्योति आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१७	चोक ब. घले	प्र.अ., निमलच्यत आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१८	सुक ब. तामाङ	वि.व्य.स. अध्यक्ष, निमलच्यत आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
१९	युवराज रेग्मी	स्रोतव्यक्ति, शिक्षा शाखा, खनियाबास गाउँपालिका-
२०	धन ब. तामाङ	प्र.अ., गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
२१	गोपाल फ्युवा	सदस्य गा.शि.यो.नि.स., गणेशकुण्ड मा.वि., खनियाबास गा.पा.ा-
२२	सूर्य लामा तामाङ	शिक्षाप्रेमी, खनियाबास गाउँपालिका-
२३	श्री ब. तामाङ	अध्यक्ष, ज्योति आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
२४	अमर तामाङ	अध्यक्ष, चन्द्रादेवी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
२५	अविनाश तामाङ	शिक्षक, टासी आ.वि., खनियाबास गाउँपालिका-
२६	अमोज तामाङ	शिक्षाप्रेमी, खनियाबास गाउँपालिका-

अनुसूची ७

विद्यालयको न्यूनतम मापदण्ड

बालकक्षा मात्र संचालन भएको बा.वि. केन्द्रको लागि

१. तालिमप्राप्त एक बालविकास स. का. र एक कर्मचारी हुनुपर्ने,
२. सुविधासम्पन्न कक्षाकोठा २ वटा र प्रशासनिक कोठा १ वटा हुनुपर्ने,
३. शौचालय १ वटा हुनुपर्ने,
४. स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था
५. खेलमैदान हुनुपर्ने,
६. विद्यालय घेराबार हुनुपर्ने,
७ पर्याप्त शैक्षिक तथा खेलसामग्री
८. एउटा स्मार्ट टि. भि. एउटा अन्तरक्रियात्मक स्मार्ट बोर्ड र एउटा कम्प्युटर हुनुपर्ने,
९. इन्टरनेट र विद्युतको व्यवस्था हुनुपर्ने ।

कक्षा १ देखि ३ सम्म

१. शिक्षक दरबन्दी २ वटा, तालिमप्राप्त एक बालविकास स.का. र एक कर्मचारी हुनुपर्ने,
२. सुविधासम्पन्न कक्षाकोठा ५ वटा, प्रशासनिक कोठा १ वटा र पुस्तकालय हुनुपर्ने,
३. शौचालय १ वटा हुनुपर्ने,
४. स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था,
५. खेलमैदान हुनुपर्ने,
६. विद्यालय घेराबार हुनुपर्ने,
७ पर्याप्त शैक्षिक तथा खेलसामग्री,
८. एउटा कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी, एउटा प्रोजेक्टर र एउटा अन्तरक्रियात्मक स्मार्ट बोर्ड हुनुपर्ने,
९. इन्टरनेट र विद्युतको व्यवस्था भएको ।

कक्षा १ देखि ५ सम्म

१. शिक्षक दरबन्दी ३ वटा, तालिमप्राप्त एक बालविकास स. का. र एक कर्मचारी हुनुपर्ने,
२. सुविधासम्पन्न कक्षाकोठा ६ वटा, प्रशासनिक कोठा १ वटा र पुस्तकालय १ वटा,
३. प्राथमिक उपचार कक्ष १ वटा कोठा हुनुपर्ने,
४. शिक्षक र विद्यार्थीको लागि १/१ वटा शौचालय हुनुपर्ने,
५. स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था,
६. खेलमैदान हुनुपर्ने,
७ विद्यालय घेराबार हुनुपर्ने,
८. पर्याप्त शैक्षिक तथा खेलसामग्री
९. एउटा कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी एउटा प्रोजेक्टर र एउटा अन्तरक्रियात्मक स्मार्ट बोर्ड हुनुपर्ने,
१०. इन्टरनेट र विद्युतको व्यवस्था भएको ।

कक्षा १ देखि ८ सम्म

१. शिक्षक दरबन्दी ७ वटा, तालिमप्राप्त एक बालविकास स. का. र दुइजना कर्मचारी हुनुपर्ने,
२. सुविधासम्पन्न कक्षाकोठा ९ वटा, प्रशासनिक कोठा २ वटा र पुस्तकालय कोठा १ वटा, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन कक्ष १ वटा,
३. प्राथमिक उपचार कक्ष १ वटा कोठा हुनुपर्ने,
४. छात्रा शौचालय, छात्र शौचालय र शिक्षकको लागि १/१ वटा शौचालय हुनुपर्ने,
५. स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था,
६. खेलमैदान हुनुपर्ने,
७ विद्यालय घेराबार हुनुपर्ने,
८. पर्याप्त शैक्षिक तथा खेलसामग्री हुनुपर्ने,
९. सूचना प्रविधि कक्ष सहितको २० वटा कम्प्युटर भएको कम्प्युटर ल्याब हुनुपर्ने,
१०. विज्ञान प्रयोगशाला हुनुपर्ने,
११. एउटा कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी, दुइवटा प्रोजेक्टर र एउटा स्मार्ट बोर्ड हुनुपर्ने,
१२. इन्टरनेट र विद्युतको व्यवस्था भएको ।

कक्षा १ देखि १० सम्म

१. शिक्षक दरबन्दी १२ वटा, तालिमप्राप्त एक बालविकास स. का., लेखा कर्मचारी १ जना र दुइजना कर्मचारी हुनुपर्ने,
२. विद्यालय सुरक्षा कर्मचारी एकजना हुनुपर्ने,
३. सुविधासम्पन्न कक्षाकोठा १४ वटा, प्रशासनिक कोठा २ वटा र पुस्तकालय कोठा १ वटा र ICT ल्याब १ वटा हुनुपर्ने,
४. शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन कक्ष १ वटा हुनुपर्ने,
५. प्राथमिक उपचार कक्ष १ वटा कोठा हुनुपर्ने,
६. छात्रा शौचालय, छात्र शौचालय र शिक्षकको लागि १/१ वटा गरी ३ वटा शौचालय हुनुपर्ने (विद्यार्थी संख्याको आधारमा पर्याप्त हुनुपर्ने),
७ स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था,
८. खेलमैदान हुनुपर्ने,
९. विद्यालय घेराबार हुनुपर्ने,
१०. पर्याप्त शैक्षिक तथा खेलसामग्री हुनुपर्ने,
११. सूचना प्रविधि सहितको २० वटा कम्प्युटर भएको कम्प्युटर ल्याब हुनुपर्ने,
१२. विज्ञान प्रयोगशाला हुनुपर्ने,
१३. एउटा प्रशासनिक कम्प्युटर, तीनवटा प्रोजेक्टर र तीनवटा स्मार्ट बोर्ड हुनुपर्ने,
१४. एउटा पुस्तकालय र इ-पुस्तकालय हुनुपर्ने,
१५. इन्टरनेट र विद्युतको व्यवस्था भएका हुनुपर्ने ।

कक्षा १ देखि १२ सम्म

१. शिक्षक दरबन्दी १५ वटा, तालिमप्राप्त एक बालविकास स. का., लेखा कर्मचारी १ जना र दुइजना विद्यालय कर्मचारी हुनुपर्ने,

२. विद्यालय सुरक्षा कर्मचारी एकजना हुनुपर्ने,
३. सुविधासम्पन्न कक्षाकोठा १८ वटा, प्रशासनिक कोठा ३ वटा र पुस्तकालय कोठा १ वटा, ICT ल्याब १ वटा हुनुपर्ने,
४. शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन कक्ष १ वटा हुनुपर्ने,
५. प्राथमिक उपचार कक्ष १ वटा कोठा हुनुपर्ने,
६. छात्रा शौचालय, छात्र शौचालय र शिक्षकको लागि १/१ वटा गरी ३ वटा शौचालय हुनुपर्ने,
७ स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था,
८. खेलमैदान हुनुपर्ने,
९. विद्यालय घेराबार हुनुपर्ने,
१०. पर्याप्त शैक्षिक तथा खेलसामग्री हुनुपर्ने,
११. सूचना प्रविधि सहितको २० वटा कम्प्युटर भएको कम्प्युटर ल्याब हुनुपर्ने,
१२. विज्ञान प्रयोगशाला हुनुपर्ने,
१३. दुइवटा प्रशासनिक कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी, पाँचवटा प्रोजेक्टर र पाँचवटा वटा स्मार्ट बोर्ड हुनुपर्ने,
१४. इन्टरनेट र विद्युतको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने ।

स्नातक तहको बहुमुखी क्याम्पसको लागि

१. सुबिधा सम्पन्न १० वटा कक्षाकोठा, २ वटा प्रशासनिक कोठा, १ वटा पुस्तकालय, १ वटा ICT ल्याब, १ वटा बैठक हल हुनुपर्ने,
२. विषय अनुसारका प्राध्यापकको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,
३. पर्याप्त खेलमैदान र खेल सामग्री भएको हुनुपर्ने,
४. विद्यार्थी संख्याको आधारमा पर्याप्त शौचालय हुनुपर्ने,
५. क्याम्पस हातामा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,
६. क्याम्पसलाई बलियो तवरले घेरावार गरिएको हुनुपर्ने,
७ विषयगत रुपमा सबै शैक्षिक सामग्रीहरु र पाठ्य सामग्रीहरु भएको पुस्तकालय हुनुपर्ने,
८. आवश्यकतानुसार कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी मेसिन, स्मार्ट बोर्ड सहितका सूचना प्रविधिका सामग्रीहरु हुनुपर्ने,
९. इन्टरनेट र विद्युतको नियमति व्यवस्था हुनुपर्ने,

अनुसूची-८

संस्थागत संरचना

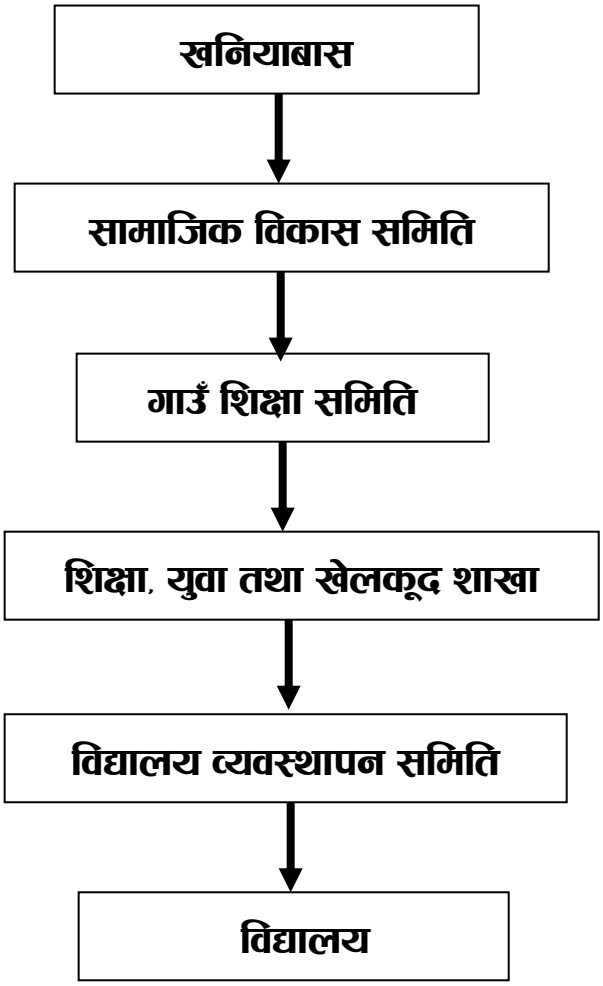

गाउँपालिका अध्यक्ष एवम् शिक्षा समितिका संयोजक रण बहादुर तामाङको उपस्थितिमा गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिका पदाधिकारीहरु योजनाको ड्राफ्ट माथि छलफल गर्दै ।

गाउँ शिक्षा योजना निर्माण समितिका पदाधिकारीहरु विज्ञहरुको उपस्थितिमा योजनाको ड्राफ्ट तयार गर्दै ।

गाउँ शिक्षा योजना मस्यौदा माथि छलफल गर्दै गाउँ कार्यपालिका पदाधिकारीहरू

गाउँ शिक्षा योजना मस्यौदा माथि छलफल गर्दै गाउँपालिका भित्रका प्र.अ. हरू

गाउँ शिक्षा योजना मस्यौदा माथि छलफल गर्दै राजनीतिक दलका प्रतिनिधि तथा पत्रकारहरू

गाउँ शिक्षा योजना निर्माणका क्रममा विद्यालय अवलोकन गर्दै समितिका पदाधिकारीहरू

गाउँ शिक्षा योजना निर्माणका क्रममा विद्यालय अवलोकन गर्दै समितिका पदाधिकारीहरू

गाउँ शिक्षा योजना निर्माणका क्रममा विद्यालय अवलोकन

गाउँ शिक्षा योजना निर्माणका क्रममा विद्यालयमा अन्तरक्रिया गर्दै

गाउँ शिक्षा योजना निर्माणका क्रममा पेशागत संघ संगठन तथा प्राध्यापकहरूसँग अन्तरक्रिया गर्दै